577/3ᲜᲘ10927

ᲠᲘᲩᲕᲘᲡᲣᲠᲘ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝ

ᲩᲔᲛᲘ ᲡᲐᲢᲘᲐ ᲡᲐᲛᲨᲝᲑᲚᲝ, ᲡᲐᲮᲐᲢᲔ — ᲛᲗᲔᲚᲘ ᲥᲕᲔᲧᲐᲜᲐ

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲛᲬᲔᲠᲐᲚᲗᲐ ᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘᲡ ᲧᲝᲕᲔᲚᲙᲕᲘᲠᲔᲣᲚᲘ ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ

ᲞᲐᲠᲐᲡᲙᲔᲕᲘ. № 31 (2810) ᲒᲐᲛᲝᲪᲔᲛᲘᲡ ᲛᲔ-60 ᲬᲔᲚᲘ: 1991. 2 ᲐᲒᲕᲘᲡᲢᲝ. ᲤᲐᲡᲘ 40 ᲙᲐᲞ.

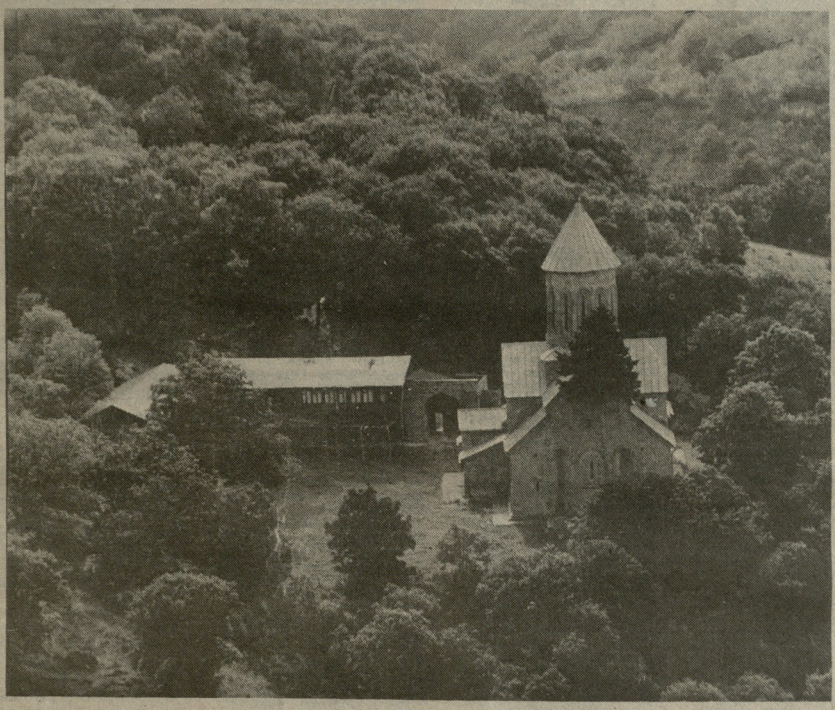

ᲒᲔᲗᲐᲜᲘᲐ — ᲖᲣᲠᲐᲑ ᲒᲔᲜᲒᲘᲣᲠᲘᲡ ᲤᲝᲢᲝ.

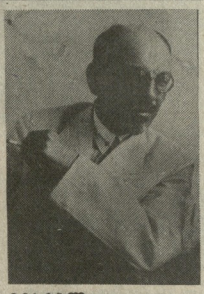

ᲛᲘᲮᲔᲘᲚ ᲯᲐᲕᲐᲮᲘᲨᲕᲘᲚᲘᲡ ᲓᲐᲑᲐᲓᲔᲑᲘᲡ 110 ᲬᲚᲘᲡᲗᲐᲕᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ

გამოჩენილი ქართველი მწერლის მიხეილ ჯავახიშვილის დაბადების 110 წლისთავის აღსანიშნავად საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობა ადგენს:

1. დამტკიცდეს მიხეილ ჯავახიშვილის დაბადების 110 წლისთავის საიუბილეო ღონისძიებათა მომწყობი კომისიის შემადგენლობა და ამ ღონისძიებათა გეგმა.

2. საქართველოს რესპუბლიკის ეკონომიკისა და ფინანსთა სამინისტრომ, საქართველოს რესპუბლიკის მატერიალური რესურსების სამინისტრომ, საქართველოს რესპუბლიკის ტრანსპორტის სამინისტრომ, საქართველოს რესპუბლიკის კულტურის სამინისტრომ, საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტრომ, საქართველოს რესპუბლიკის მეცნიერებათა აკადემიამ, საქართველოს რესპუბლიკის ბუნდოვანი სიტყვის დეპარტამენტმა, საქართველოს მწერალთა კავშირმა, ქალაქ თბილისის დ. მარუაშვილის რაიონის პრეფექტურებმა მიიღონ შესაბამისი ზომები მიხეილ ჯავახიშვილის დაბადების 110 წლისთავის საიუბილეო ღონისძიებათა განხორციელებისათვის, მთავრობის გადწყვეტილების საბირთების შესაბამებაში წარმოადგინონ წინადადებები საიუბილეო ღონისძიებებისათვის სახსრებისა და რესურსების გამოყოფის შესახებ.

საქართველოს რესპუბლიკის
მთავრობის თავმჯდომარე
თ. სიგუა

საქართველოს რესპუბლიკის
მთავრობის სამდივნოს
კანცელარიის მმართველი
ბ. ბერიძე

ᲓᲦᲔᲗᲘᲡ ᲠᲔᲠᲝᲠᲢᲐᲟᲘ

ᲓᲐᲕᲘᲗ ᲙᲝᲕᲝᲠᲘᲫᲔ
ᲒᲐᲜᲒᲐᲐᲡᲚᲝᲗ ᲓᲐ ᲐᲠᲐᲓᲝᲠᲫᲘᲜᲝᲗ
ᲒᲕ-2 ᲒᲕ.

ᲡᲔᲠᲒᲘ ᲭᲘᲚᲐᲘᲐ
ᲐᲙᲐᲙᲘ
ᲒᲕ-3-4 ᲒᲕ.

ᲚᲘᲐ ᲡᲢᲣᲠᲣᲐ
„ᲠᲐ ᲓᲠᲝᲡ ᲞᲝᲔᲖᲘᲐᲐ...“
ᲒᲕ-5 ᲒᲕ.

ᲞᲝᲔᲖᲘᲐ
ᲒᲕ-6-7 ᲒᲕ.

ᲙᲝᲜᲡᲢᲐᲜᲢᲘᲜᲔ ᲒᲐᲛᲡᲐᲮᲣᲠᲓᲘᲐ
ᲚᲐᲜᲓᲔᲑᲗᲐᲜ
ᲚᲐᲪᲘᲪᲘ
ᲓᲐᲡᲐᲡᲠᲣᲚᲘ. ᲒᲕ-8-9-10-11 ᲒᲕ.

ᲘᲢᲐᲚᲘᲐ... ᲐᲮᲚᲔᲜᲘᲚᲘ ᲝᲪᲜᲔᲑᲐ
ᲒᲕ-15-16 ᲒᲕ.

ᲓᲦᲔᲗᲘᲡ ᲠᲔᲠᲝᲠᲢᲐᲟᲘ

ეროვნული ბიბლიოთეკა

განვაახლოთ და ავაღორძინოთ

დავით კოჟორიძე

1990 წლის 2 მარტს „ლიტერატურული საქართველოს" უფროსმა გამოქვეყნებულ წერილში — „ხალხსა-ქართველთან წარსული და დღევანდელობა" მკითხველებს შეეპარდი, რომ რეგიონის თანამედროვე პრობლემებს ცალკე განვიხილავდ" მოკვიანებით, მაგრამ მაინც ვცდილობ დანაპირებს.

საქართველოს ეროვნ-ერთ მნიშვნელოვანი მხარეა ქართული (ქალაქი ხაიფონ ხალ.ალრიდანა, ისე როგორც ულარა... ...ალი, ქანდა...) რომელიც ძირითადად ახალციხეში და ნინოწმინდის რაიონის მაღალმთიან ეკუ-ზეგანს მოიცავს. ბერდაროა თავისი ზენანარეა ბუნებრივი პირობებით, მაგ.ალ. ხუთალური ხეთოვრებით, კიდე წყლებით, ტყეთი, ნადირ-ფრინველთან, მარცვლეულით, ბეცბოველებით, მეფუტკრეობით, ნარეულის ბმრეული სხეთრის მაუწუველი მატერიალური კულტურის ძეგლებით.

ამ კუთხეული ბინის ბარაკანრის შესახებ ჩვენი წინაპრები სიბაკეთ გვაწყნობენ:

„ბე ქვეყნელ ია მიშვედა,
მოკარე ოდგა ბზესავთა,
ყალმანი და ქვრის ბური
ენ მეკარა ბზესავთა".

ალმაცლიბის ბაზეზე მდგომ ძველ ქალაქში, „ალიბეთის 5. ბერძენიშელის მიმდინარ 240-250-ზე სოფელი უნდა ყოფილიო, მაგრამ ანლეტდენ ო ბ ი დრის განა-ოდა ქალაქები და სოფლები: ბეკოდ ამოწყდა ბოსტეთან 38 წელს ალეზრილი აქვს 122 ნასოფლარი (ის. 5. ბერძენიშელი ალეთ ბერეთელ ისტორიის საკითხები, I, თ. ბ. 1964, გვ. 165-166).

ქალაქთან თანდაკავშირთან დიაცალ ჩქარდნი ქართველებისაგან. 1970 და 197 წლების ბოსტეთიბის ალეზრილ... ახალციხის რაიონში ქართველების რიცხვი შემცირდა 1926-დან 2087-ზედ და რაიონის მიიღო ბოსტეთიბის ბმოლოდ 4,4 პროცენტი შეადგენა, 1979-19 წლებში იგი 4,3 პროცენტამდე დავიდა.

ბოლო წლებში დასახლება მიეცა მრავალ ხახეკეთი ხაკეზე. ხტალეური უბედურებით დაზარალებული ხალხი ჩასახლდნენ ქვეყნ ქართველნი. ბერეე ენელი, რაც ქალაქთან ბალიან ბინაზე დაიწყო ძველი ქარიელი სოფლიბის ბა ნასოფლარების ალირ ბინეეზ-ალდგენა. ხტალეთი დაბა რალეული ალარეეთან ერთად ბმობილიერ ბინა-ენელ უბრუნდება ალრე ენელი ბაკალარ ქართველი ბოსახლეობა.

ინტერიერი ალეკლინის ბამი ქოლმეს მიეცა 0,25 ა საკარმიდამო მიწა.

ახალციხეში ქარნული კალრებთ უბრუნველყოფის მიზნით ბეთელიანენენენეთა ბუნებერ ქარიული უბანი, სადაც ალეკი 80 ხაკეთარ ხახლი.

ხაბეკოიერი-ხაკარბინთ ბეკრთიანება „ეკ.ალ." ბრიმთმა კოლეტივეზ ბრეკელბა ალენ მიიღ ხაკარბეველის ქალაქთან: ალალრბრივ ქართველთა ბახაკრინ. ხოფლების ჩენნბინა და ბეტენის ფახაკარეკად ბანენრიული ხეკლების ბენონენენ ბეკრთიანებად 20 ათასი მანეთი ბმარეა, ხოლო 16,5 ათასი მანეთი მოიხმარა ბტენის დანარეული ეკლენის ალდგენან. 150 ათასი მანეთი ხტალეთი დაზარალებული ალარ-ლებინათვის ხაკბინრეკელი ხახლების ბენენენბლობან.

ბეკრი რამ ბაკეთდა და კეთდება ქალაქთაში, მაგრამ ეს მაინც ცოტაა. ამ ბარეგანენენ ბმარიხაილეს. ენონეზიაში, ინტერეინ და [ალალხმბეზ] თანდათანობით ნელილეა და ენონიან, ხელ არ ბანელენ. ჩვეულებისაბერ ალაკ ხმაენი, დაპირებები და ბეკარეა ლოზუნგები ეიერ ბტენა, ვიდრე ბრაკტიკული ხაკმიანობა. ცხოვრება კი გვიჩვენებს, რომ ეროვნული ხაკმეები ვაცალეთ ნინდაბალულად და ეუბალიერ უნდა კეთდებოდეს.

ქალაქთის ქართული სოფლების ბეცხოვრენი ბრიკალი ბაბალინის ნინაზე ალალაა. მათ ბორის ალეანენშაკეთ ბორეტაკეთ ხაკეკოთან, ეარიდიკამ, ხახლეი ნელის ბრობლეეზი. ამიტომაკე ალალალენენ ხაბარალთანად შენარეკენენ, რომ მარტო ცარიელი ხახლები ბალხს ეარ დაამარეხონ. ოოეკეა ბმენენენბლეაკე აკკთ თავანი ბანაკენი, ანინი ხანაბეკრეთ-ალ ენ არიან ეარრენენეკეთ ალ ხაბმენენენ ბახალენი, ხაკბრო ტენნეკეთ, ტრანსპორტით და სხვა ალეალეკეთ ხაბალალენ-ბეთ. ახლ ხაბალენ ბმეკეთან ეთ ბენენენ ბეცხოვრენ. ამბობენ, ხალხს ეკეთ არ ბოიენეს აკეთენ. ზოგ ხელ არ უნდ ჩამოხვალ, ზოგმა კი ბინალეთ ბალეთ ეკ ენეკალ. ხოფლებს არ აკკეს ბალანა, ხავიდ ეკოეთ. ეკოეტა, ტელეეეთნი, კულტეკოის ხახლ, ბიბლიოთეკა, ხაბავშეთ ბაკა-ხალ, ხაბრატეთ ბოეკალი, კინოთეატრი, ამანი, ეეკ-ბრის ხაკეთაბ, ხახალეთ, ხალარ-ენბეეზრეთ ბ ბალეთ ალ ხაკეთ-ენეკეზრეთ ბინაბალეთ ხეკ ალ ბეკ-ენ ბეკ-ენ ბ ბ ბ

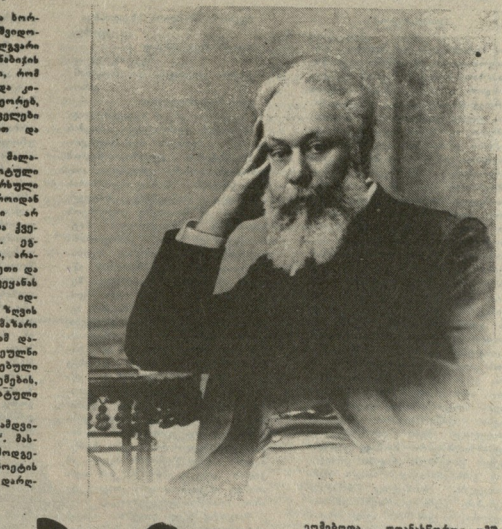

აპაკი

სერგი ჟილაია

აკაკი ღვთიერია ფენომენი იყო, იდუმალი ძალებით დაკავშირებული უხილავ და ხილულ სამყაროსთან. ეს დღეებიც ხელთ გაუხდიათ 1915 წლის გაზაფხლიდა. მაგრამ იგი დღემდე წინ მიუძღვის საქართველოს, როგორც მამა ერისა.

ახლა დგას დამოუკიდებელი საქართველოსათვის აღმართული ტრიბუნაზე და ბოგერშიგან, დიდგარი ხმაშოსლის ეთაფაბუნდელის ეამი. ამ ეამის ჩვენ ვარ ამდენი, — მთლად საქართველი.

1915 წელი. 25 ივნაარი. აკაკი წერეთლის ეარდაცვალება სხვადასხვა ადგილებ ხმაურიანად მოედო ეს ცნობა მთელს საქართველოს. ფეხზე დადგა მთელი ერი. როდესაც აკაკის ცხედარს დედაქალაქისაკენ მოასვენებდნენ, მთელმა საქართველოს ეამიაკელნი იყო. ყოველ სადგურზე ზღვა ხალხი ხვდებოდა მოხუცის ცხედარს, დაჩოქილნი, ბავშვებუმეფლენი, ცრემლმორეულნი, ჩუჩუმლოთ წარმოთქვამდნენ ბმა ხასელს, ბატარა ბავლეებს ამერეზდნენ მისი ცხედრის ეინაზე და ეკი რალიც ეასაოცარი თავაზანცეცა ამ ბოკერდებაში. მთელი საქართველო ძალთ შეიშინა. თბილისში, რუსთაველის პროსპექტზე ეამიაბავნენ და ჩუჩუდ ამ ეიანის წინ შეაჩერეს, სადაც აკაკი წერეთელმა ილია ეაჯეკაო

(დასასრული)

რა პატეთეტიკა და ნდობა, ურთიერთგაგება და ძმობა იყო წინაპრთა შორის, მაგრამ შემდეგ როგორ დაიწყო ამ ტრადიციის ერთგვარი ირღვევა. ეი, ალბანი, მისი ფიცხა კოლეზმოსაზე ნამოდგმული. იგი ბედნიერად ცხოვრობს თავისი ლამაზი ცოლით, ნაზიმრილათ. ამ ოჯახურ ბუნდოვანებ ერთიანად დაარღვევს ალბანის ძმაფიციანი ტუბარი — სალარი, რომელიც მოძმისაკენ ზეელან ითხოვს. ალბანი მას გულდაცემა ხდება. ძმაფიციანს ყველაფერს შეუნერებს, მაგრამ პირშეკი ალმირნეტეს სალარი. იგი ალბანის ლამაზ ცოლს, ბუნების ამ ნაზ ქმნილებას, ხელით და ბარეგნენთით შეეფინერ არხებს თავისი ბინძური ხელით შეეხო, ალბანმა ღრმა ტრაგიზმით ვალიდა ყოველივე ეს. ალბანი შინიდან გიოტეზრა და როცა სამშობლოს გიოვანა, მხილოდ მაშინ უთხრა, ვიცი შენი ბინძური ამბავი. თან კატეგორიული წინადადება მისცა ძმობის ფიცის გამტეხს: დაწერილითნი მოუეეეი ყოველივე შენს აღმრეფელსო. ალბანმა საფარი მისხვეე ალმრფელს გიუბნაცვა თავისი ცოლეეის განსაკითხავად, ხოლო ალმრფელმა, რომელიც მისდეეს მეწეეხეს: ცეხა ბრძოეს გამბრფელთანა, რა ეს ნახო ავად ზრდელი, ამ ალკოეოხს შემხვრეგ, თავი მოიკლა, ამით მოძალაზა ძირს დაცეა, გაიკაბეაეეა, მორალურად გაასაბრალოა ძმობის მოღალატე საფარი, ხოლო პიეტმა ამ პირშეკი კაცის მოეშეეეხა ასე შეეიანა: „ბაგრამ მარტო წყრთნა რას ანაბმ, თუ ბუნებაც არ უშეეეა?"

„მწერალნ". — წერდა ალკაკი წერეთელი, — უენაური ბარეკი, სადაც ქვეეეს ყეეეი და ანალი ალკარეანოა უსეტრალეეეენდ უნდა პირველი ანატეზოდეს და არა ეკრძო, სანიარაკი სანეაკარი სარბილი. მწერალი დიდი მოძეეარია ქვეეენა, რომელსაც ეეურს უკადენენ „ოწ და მარადის" და ამიტომაც მისი მოკალეეეა ღეთანა და კაცის ნაწილ დიდია".

დღეს ერთ ყველაზე უფრო მორალურად და ზნეობრივად უკიბის. ზნეობრივი, მორალური ამალეეეა, ეი, რა გვეარეეეა. ამან ეკეეეა ალკალ „ალბრალეეეი". ეს თხზეეეა მორალური კოდეკსი უნდა გამეეეს დამოუკიდებელ საქართველოში.

ალკალ ეკანალეურებულ მნიშვნელობამ ანეეეეხდა სათეკრო ხელოვნებას. ის დიდ ძალად, ხალხის აღმრფის მძლავრ იარაღად მიიჩნეკ. ამიტომ იყო იგი დაუცხრომელი მებრძოლი თეატრის კეთილდღეობისათვის და პრაქტიკული მოღვაწეობიაც ხელ უწყობდა ქართული თეატრის განმტკიცებას. ამაში იგი დიდ პატრიოტულ საქმეს ხედავდა. „მხოლოდ ერთადერთი ახალრეში დაგვრჩენია — თეატრი, საიდანაც, შეგვიძლია გავიგონოთ ჩვენი დედა ენა, ის ენა, რომელზედაც ეხიკობდა რუსთაველი, ბრძანებლობდენ თამარები, რომელზედაც ქალაქებდნენ ნინოები და რომელზედაც ეშმეეეენ ნამეეეხლი ღმერთს ადიდებენენ — ეკლესიენი და მათი მსგავსები. ჩვენ ამ თეატრის წყალობით შეკავალია გავიხსენოთ ჩვენი წარსული, დავინახოთ აწეეო და წარმოვიდგინოთ მომავალი. შენ ცდილია ეიტ ფეკრობს, რომ თეატრის მნიშვნელობა მხოლოდ ის არის, რომ მოცალეთ ხალხი გაიცინის და გაამხიარულოს, მაგრამ ეეეე

რა დროს პოეზია

ლია სტურუა

ქართულ პოეზიაში არსებობს ერთი გამოგონებული ლეგენდა:

ორბიდეების მწყობრად იდგა მეექი ზღვიდაი, განაზებული ნუმი ფერმწერთალ სულის სიკეთილით".

სულის სიკეთილი, რა არის ეს? ქრისტიანული რელიგიის წინააღმდეგ ამხედრება თუ პირიქით, მაინც ახერხებს, ადამიანური პაეოეულთაო არასულიერებაზე? იმდენად ყოველსმომცველზე, რომ პოეტიც კი ვერ ინარჩუნებს სულის უკვდავებას, მაგრამ იმას მაინც ახერხებს, ადამიანური პანაშვიდი გაუმართოს მას, ისევე, რჩეორიც ზეკუ. სტერილში ვეეწეეთ, სადაც ელენეთი ოწელება გზეტილი მოიკმა, რეფერენციით გამეძორებულ-გამუხიკეულეთ:

„ამას გიბელილი დარჩა
თვალები,
ო. გიბელილი დარჩა თვალები,
ის უტრო მხარეს
გარდაიცვალა
და გიბელილი დარჩა თვალები".

„ხომ გამოუხვლიხაა სრული, როეა კოსმეური ფიდა-ეზე („ეზე ფიდაა ზეემ, მთვარე-ეამაზეეი") და შინაგანი ეზე — სული ეკდეეაეს, ტაზეგაზეულად, ადამიანეთ, რომ ეეეი არიეს ზეეეპარის ამ სიკეთილის სინამვლეეეში. ესთეტიზეი („ხავერდის კუბი, დათოვლილი თეთრი ზამბახებთ", „ორბიდეების ეოეკი ზლეეეი") უეიდერესობამდე ამკეეთრებს ტკეეოლს, მაგრამ, სადაც, ამედს იტოვებს პოეტი, ეკნეს უსულო ადამიანმა, რომელიც სხვანაირად ვერ წარმოუდგენია ცხოვრება, ამ დახეეწილ პანაშვიდზე დინჯახოს, რა დაკარგა, ეკნეს, ტრაგიკულმა ხალამაზემ მიახრეწინის ეეი სულიხკენ, გაახხენოს, რომ ოდეხლაც მას

„სული ჰქონია ისე კეთილი,
ო, სერაფიმის ცისფერი სული,
ახლა დაღლილი და
დაფლეთილი
არის ქსოვილი ფერმიეეული".

როგორი ხანაბავეა ტალახში მოხიარული ხეტეეეში, დამძიმებული, რომელსაც ხელში ნივთიკეთ უკრავს, ოდესღაც, ცისფერი სული...

ნივთიხმეერი გახდა ყველაეეეი, საგნობრივი. დათვლილი, აწონილი, გაზომილი. ხაზამს და ხაზეკარს დეეეორჩილი უსაზღვრობა. ახხოეს ვინმეს პოეტი, რომელსაც ეეკნა, რომ ქვახაც სული უდგახ? თვითონ გაქვავდა ადამიანი და ყველაფერი სულიერი, ვარდისფერი, ნერვეული გახრწნა თავთხავეში. — რა დროს პოეზიაა? ამ ფრაზამ დროში ფორმა მიიღო, დაღლილი, დაფლეთილი და ფერმიეეული ქოთეული ფრიალა გაამთლიანა, გააუბეა, გადრიზეამ მოკლე სული, გამოკვეეი ფერად ცხოვრების დედაზრი: რა დროს პოეზიაა!

ეეგნეეთ მაგალაში რიგი იდგა. ეეეედი. ეეეეებარი პოეტის ეეგნი ვიკთხე, მაჩვენეს. — რა არსია? — ეეი დამეეეეთ ხალი — ლეკხეეი. ცივად უკან დაიხია ტალეკან. — რა დროს ლეკხეეი, „ხტალინ ზეეი" მოეეეთო.

ხალი, მასობრივი ჩეოთხეეი. „ხალს აეეეეეს ესთეტური ეეუკეველი და ეზარიდან ხკეს ზღვრე ეეეკნ", ამბობდა ერთი პოეტი. ეეორე — „ჩვენ მიგიეეკინთ ეეეაანეეეთ ხალს პოეეიის ცისფერ ტაძარში". ეს ეეორე ოეკლეს.

— ეეკვალი პოეეიის ცისფერ ტაძარს ერთ კილოკრიან ზეკარზე? ეს რომ ეეეეოეეხეთ, როგორ ეგეენაეთ, ეინმე ეკიხედაეს ცისკენ? და რახი ამედით ეეიძლება ინტოეარი ამ ეკეეკანეზე? რომელმაც ერთი ხაეკეუნით დაეაეეანა ცივლილეზაეიაეე, თავისეფალი ეკერთხაეე და ახლა დაეეეეეეული, დახაეეული და ეანახეეი ახე დაეეეეეა ამ ხიახლეს, რომ ყველაფერი დაეეეეეედა: სულიც, რეზონაენი, ადამიანეერობის ნატეპალიც კი ეკეკნა მახი ცხოვრებიდან.

ინტერნეა ამეკარ პროცესს გარდატეხას ეძახხს, მოაზრეოენე ადამიანი — ღმერთის სიკეთილს, კულტურის ეზნის ჩახვენებას, უბრალო კაცის ქრისტეანინობი გაკეკეოლშობილებულეს ჭარმარსოენელი ნარმოსახვა კი — ადამიანისოვის გულის ამოცლას, რახაც ბნელი ძალა ახორციელებს ეიკოკონობა ღმეს.

„— კი მაგრამ, ძაძა, თუ ადამიანს გულს ამოარიეენეენ, მან რა უნდა ქნას?

— მე, დია, ვანა ცოტა დედის უაეეეი ადამიანი? მე ვერ ნარმომეყვანა, როგორ ინტოეარეენ უაეეეი ადამიანი ამ ქვეკანაზე, მინდოდა მეკითხა, მეშინოდა."

ამას ამბობს ბავშეი, რომელიც მერე, დაკაცებული, ამ ზეკარის ინტელეკტეალურ ვარიანტს ახმენს, ხიკეთილის ეარას მიხეკი ადამიანისაკენ, ვის თავშიც „თამბაკოს ნიკოტინის, ქარხნეეხის ოხშეეარის, ბრიჯეკის, ბარმარალის, გაჯეთების; ცივილიზაციის ნაბეტრეეეებთან ერთად ქალის გაკეინული გული ჩავარდნილი", დაკოორეეული, დაღლეკილი, რომელიც შორდან, ეეეხეკის გარემოცეაში ცივლმოდგეული ჩანდა. ინეე ცეცხლი და ადამიანის მკერდიდან ამოცლილი კათარზისის სინათლე, რომელიც ყველე მშვენიერებაა, სინათლე — მშვენიერი კი უკვე ხულის კატეგორიაა, თანაც „მშვენიერი არს ყოველს კეთილთ შეფერებულსა".

სულიერობა ვერ მიიღწევა მხოლოდ ნათელი გონებით, პოზიტიური ცოდნით.

„ვინც ღმე დაწეკეს
ზოკენპაუერს,
რომ უფრო მძაფრად
იცხოეროს ღლისით!"

ფილოსოფია კი ბალლოვებს ეეშმარიტებასთან, მაგრამ მან რომ ხელით შეეხო, როგორც ლერჭ ფრანკელს, რაკეკ ეენაეერი, ნეეთიერი, ეხახხრო მოძრაობა საკირო, ალლის ბნელიდან ამონაეთეეეა. ამას ვერ ახერხებს განსეკეულელი, სიბრძნით დამძიმებული კაცი, ამბობთან არხეობენენ პოეტი, მინდა, ალავერდის ლავგარდანზე მდგარი ეკრანი, ზნაიე ოკეოპარი, ჩრდილში ინახეთ ამოსული, შეუმნეველი, უხახერი, „სიხნელეეეი დაბრმავებულია", რომელმაც ერთხელ მაინც ოგრძნო ალტაცება და ეკსტაზეი დაიღეეა".

პოეზიით დატვირთული ეეაი ეკდასეენის ეიოლსიოეიის, ენეეხის, ცხოერების ფაუხტერ ცოდნახ.

ლეკსებით თავის შეეეარეეა, ლაეაში და ალლი ხაკმე ოდესღაც, ახლა ეერთეულეი ვაზეკი.

— რა დროს პოეზიაა! — ამბობს ხაკმაინი კაცი და ეკლაკს კომერციულეი მაღალეზებით ავსებს. ხხეკ — ეხაკმერი, ეენეეი. ეერთხტრაკეტ კომპლექსით შეეეარებული ცეცხლს ეეკადეს ხაეკადმყოფოს, ადამიანებს, მხატვრობას და ძნელი გახარკეეეა, კონკურენს ყოველდღე, ეერე კიდეე უფრო ძნელი ალეენა მახი გამოდგება და მთვარის დაბრეენება პოეზიიდან ეერეულ ცაზე. ბრეენა ... ნდა, მაგრამ ეერეი. „კიდეე ფრთები ვკიდეთ", — ... ლეზსაე პოეზია ალეეეეეა ბრეენის ამბავად ვაზეზე.

როგორ ამერიკუნს ამახ? ალეენ, ამეკეარად: ეეეენა ეაბრეკეი ხალი ირეკეა. მთა შორის, ფეემძიმე კალეეე. ზოგი შეზდგეს მახ, ზოგი არა, მაგრამ ახე, ეეელისგარეთ შეხდგეენ, როგორც სხვა მეზეკარს, ხეს, ხახლს. შენ კი ხედავ, რომ მის ზეგნით, როგორც კეეეკა ზინდის მარეკეალეა, ოკეოხეერი ბიეი ანთია. თუ ამის გამოხატვას შეძლებ ხინტეკეთ და ... ...

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მზია ხეთაგური

ნუ სწირავთ ბატკანს! —
ბალღის ხმას ჰგავს მისი ბღავილი...
ო, წითელ ბაფთას
ნულარ შეცვლით სისხლის ყვავილით...
ღვთისმშობლის მზერას
ებრალება უმანკო მსხვერპლი,
მოფრინდა ძერა,
მის თვალთაგან შეხვრიპა ცრემლი.
სულით ნაკაწრით
ღვთისმშობელი მაინც სტირის:
ბედი რა მკაცრი აღესრულდაო
მონასტერს თირის!
იქ ახლა დღე-ღამ
ტრიალებენ შავი ძერები
და ცრემლის ნაცვლად
სისხლსა ხვრეპენ გულაძგერებით!
შორს, საიდანღაც,
მაინც ისმის ბატკნის ბღავილი
და იმოსება საქართველო
სისხლის ყვავილით.

●

რა გინდა ჩემგან, მწარე სიზმარო,
განა მაკლია ამაუხოლე ცხადის?
არ გაჩენილა ვინაც მეომრად
ჭაივის და ხანჯლის ბრდღვიალით დადის.
რად ამიშალე ბინდის ღრუბლები,
განა დამინდო ღილით მოყვარემ!
ძელები, ოდესღაც დამარხულები,
საფლავებიდან რად ამოყარე!
რა გვაქვს ჩვენ სხვისთვის
კვლავ გასაყოფი,
ვის კბენს ეს ჩემი ტკბილი ქართული...
ღმერთო, სიზმარში მაინც მამყოფე
თავისუფლებით წელგამართული!

●

თუ გავიწყებდი, თურმე მაშინაც
ერთგული ფიქრი ღალატს ნაკრავდა,
წარსული ცოდვა სულ არ მაშინებს,
რადგან ღალატ მე არ დამცალდა.
თუ შენ მივიწყებ, არც ეს მაშინებს:
ვიცი, შენს ფიქრებს დასცდება წუთი,
რომელიც დღეს თუ კოშკებს გიშენებს,
ხვალისთვის მაინც დანგრევას უდრის.
როს სინანული და ჟრუანტელი
დაგვირგვინებს ჩვენს ნაზ შეხებას,
გამახსენდება უცხო ნაღველით
შენს მოლოდინში სხვასთან შეხვედრა.

●

ჯერ ვერ გშორდები...
ჯერაც შენით სიცოცხლეს ვბედავ.
ბევრჯერ დამთარსეს...
კიდევ ბევრჯერ დავითარსები.
მე შენს თვალებში
მოელოდნელ სიფრთხილეს ვხედავ
და მეტანჯება სული ეკვის
მეტანატაზებით.
სათთავ წახვალ, —
ჩემმა ცრემლმა გზა გაგინათოს,
მშვიდობით გეკლოს! ღმერთო,
ოღონდ შენ.მყავდე კარგად!
მოდის მაისი, მე კი თავზე
მაწვიმს და მათოვს,
ეს იმას ნიშნავს, შენი წასვლით
გაზაფხულს ვკარგავ.

ის სიყვარულიც, ეს გულგრილობაც...

ორპირი ქარი ჩადგა ჩვენს შორის...
ვინ გამომბერა რკინია ყალიბ!
რად მაღელვებდეს ვიღაცის ჭორი
ან ქედმაღლობა სულით ღარიბის!
რას ჰქვია ტაქტი და რეგერანსი,
როცა სიხარულს გტაცებენ მძვლად!
და ტანი ბრწყინავს სად ვენერასი,
იქ რას გახდება მოშურნის წყევლა!
მიყვარდი, როცა თავისუფალი
სულის და ვნების აფრქვევედი სურნელს,
გებრალებოდა როცა ფუფალაც,
როცა ეტრფოდი შომხიბლავ სულელს,
როცა თავდაც მოგწონდა შენი
სხვისთვის უწესო წესიერება,
როცა გჯეროდა, რომ დანარჩენი
გაჭრება! —
რჩება ბედნიერება!
როცა ეკვნებით ქარიშხალს ჰგავდი...
როგორ მტკიოდი, როგორ მიყვარდი!
ყველა დიდი თუ პატარა დარდი
კვდებოდა. რადგან ერთად ვიყავით!
მაგრამ მოგდრიკეს, შეგაბეს ბაფთა,
გადაგაქცეს მორჩილ ფინიადად,
შენით კმაყოფილ მოწყალე კალთას
ემთხვევ, მიდი, ნუ გეშინია!
ვარ განხიბლული და ამით — მშვიდი,
ბაირალივით ალარ ეფრიალებ!
შეგიგრეს: სუფრას ნუგბარით ვშლიდი,
შემარგეს: ვიცსებ შხამით ფიალებს.
დღევანდელ დღესთან ყველა ჭრილობა
რა უმნიშვნელო და რა მცირეა...
ის სიყვარულიც, ეს გულგრილობაც —
ორივე — შენთვის შემაწირია!

ასეთია სურვილი სხვათა...

მე უნდა მოვკვდე (ასეთია სურვილი სხვათა)
იმაზე ადრე, უფლება მაქვს სიკვდილის ვიდრე...
სად შემიძლია შერკინება მძვინვარე ხართან!
მაშ რაღად ვდგავარ, რად არ ვკვდები, ფეხს
რაღად ვითრევ!
ჩემზე ბლოცველებს აუნთები აკრთობთ სანთელი,
რაც ხანი გადის, წყვლა-კრულვის მამძიმებს
ტვირთი,
ვისაც ვუყვარვარ, თითებზეა ჩამოსათვლელი,
რიცხვს მოძულეთა—არ ეყოფა ურიცხვი თითიც...
ორპირი ქარი ჩვენს სიყვარულს აქრობს ჯიუტად,
ნულარ დაანთებთ ჩემთვის სანთლებს ასე
წვალებით!
სულ უანგაროდ და უვერცხლოდ მწირავს იუდა...
რაც იმას ნიშნავს, რომ ღირსი ვარ გარდაცვალების.

სიყვარულია ეს კანონი

რატომ არასდროს ზეცისკენ არ იყურები, ადამიანო?
გეშინია, იქ საკუთარი თავი არ დაინახო და
ბროლივით გამქვირვალე აარკეში შენი ცოდვები
არ დალანდო?!
გეშინია! — ქვეცნობიერში მაინც სძინავს
შიშს შეუცნობელს,
ის გაოძულებს, რომ ხანდახან პირჯვარი გარდაისახო...
იქნებ და... ერთხელაც მართლა მოვიდეს
ლ[illegible]ნი, მერე სად წახვალ?
რა სამალში დაიმალები?..
სულის ღრეჩოდან ამოგქაჩავს შენს ნამოქმედარს
და წიგნივით წინ გადაგიშლის!..
კი კაცი ხარ და გაუძელ ამ გამეტებას...
გზა არსადა გაქვს, შენი წილი გაიცი ხარკი,
ახლა ხომ უნდა საზღაურიც მიიღო წესით..
რა, შეგეშინდა?!
ხომ გეგონა შენი თავი წმინდა მარტვილი,
უცოდველი და სინდისშეუბღალავი...
რითი იმართლებ ნეტავ ახლა თავს,
რომელი მიწის კანონებით მოიზღუდები...
შენ დაგავიწყდა, რომ კანონი ერთი არსებობს!
სიყვარულია ეს კანონი — ღმერთის და კაცის!..

გაქცევა

თუმცა მიყვარხარ, მაინც გაგექეც,
ფიქრია ჩემი თავშესაფარი!
ნეტავ ჩემს თითებს კვლავ თუ დაეძებს
დაუვარცხნელი შენი ფაფარი...
როგორ მინდოდა გრძნობა ჩამეკლა,
ჩამეკლა გულში დიდი წვალებით,
მაგრამ რა გინდა, შენს მზერას კვლავაც
რომ დაეძებენ ჩემი თვალები...
ბაგეს ალმური რომ ანყავ მწველი.
შენი სუნთქვა რომ დარჩა სახსოვრად,
შეხლებს მოვიდრეკ საკურთხეველთან.
რომ პატიება ვთხოვო მაცხოვარს!

●

დადექ, სულო, სათუთო,
სულო ბაგერძიანო.
იქნებ შენს სატკივარსაც
ვინმე მიეხმიანოს.
ქარი ქარობს ქარცივი.
ქამი მოდგა ძილისა,
სადღაც ჩემი არჩივი
უჩემობით სტირისა.

მე დავგრუნდები

მე მივდივარ შორეულ გზებზე ამოგზაურად,
რომ განგარიდო ჩუმი მზერაც. უხმო ფიქრებიც...
ზაფხულის ხვატში გათანგული მწერივით
ვტოვებ სიმაღლეს და ჩრდილისკენ მივეშურები...
მაგრამ, იცოდე, მე ოდესმე კვლავ დავბრუნდები...

დედაბრის ლოცვა

ეს თეთრი ფიფქი მოგონებას უჩუმრად ართავს,
ყოველწლიურად ბუზრის ყელით აცილებ ზამთარს...
სანთლით შეფერილს, მაცხოვრის წინ შუხლებმოდრეკილს,
ზე ალუპარია ორი ხელი — ხმელი ფოთლები:
„ო, ვევედრები, ზეციერო, ამ ჩემს ნაშიერს
წყალობა უყავ. სულიერად ნუ მოაშიებ!
ვიცი, ცხოვრებას რომ ადგია ძმიმე უღელი,
მაინც ვვიყვარს და მაინც კიდევ მასვე ეუმღერით.
ააგუგუნე დედო ზარი — ქვეყნის სამრეკლო,
რათა ქვეყანა ურწმუნოობამ ვეღარ წალეკოს.
შენ იყავ მისი ფარი, მტერთან უღვთო ჭიდილში,
მიეც სიმშვიდე მის სულს აშლილს, ჭყავი სიდინჯით.
ალზევებულა ძმათა შორის სისხლი მბორგავი,
საღვთო სიტყვაა — არიადნეს ძაფის გორგალი.
და თუმცა სისხლიც. უმანკოთა სისხლიც დაღვრილა,
ისევ — „გიყვარდეს მტერი შენი“ — მიეც აღვირად...“

●

დროის ჭიანებამ გადათქერა შენი მშვენება
და თარიღებიც ვერ მოსდებენ სატკივარს ლაგამს,
სად შეაჩერეს, წუთიერად, ფიქრის ცხენებმა
შენი წარსული, გარდასული აწ უკვე სხვაგან.
გამეღიმება ისევ ცივად ყველაფრის მქირდავს,
რადგან სიცოცხლე ერთ საფლავის წარწერად გვიღირს,
განა ამდენი მოლოდინი რაიმედ ღირდა,
როცა ქრისტესაც თავს ადგამენ ეკლების გვირგვინს.
და მე ჯიბრში ვარ ყოველივე ამქვეყნიურთან,
ყველა წვრილმანი ჩემგან როცა ითხოვს შექებას,
მე ისევ ისე მოთმინებით ვდუმვარ ჯიუტად,
როცა მავანი მაკარს ისევ ფეხქვეშ ეგება.
საოცარია მასკარადი ამ მოდგმის ერთობ,
ნიშს სიყვარულის, ჯიბის სისქით ოდეს გვიზომავს
და ამ ქაოსში ალარ ვიცი, უფალო ღმერთო,
მიწას ვეკუთვნი თუ შენს დიად მარადისობას.

მერი ბადრია-შვილი

ᲖᲐᲖᲐ ᲛᲠᲔᲚᲐᲕᲒᲘᲚᲘ

ᲛᲔᲠᲒᲔᲚᲘ

დასაწყისისთვის აუცილებელია კალამი და ფურცელი,
მერე ერთი წინაღმდეგობა გაქვს გადასალახი:
საკუთარივე ს ურ ვ ი ლ ი წერისა.
იცი რა?
შენ გგონია ვეღარაფერს იგრძნობ, დაინახავ და გაიგონებ?
ახ არ გაგახსეხდება
მრავალი მადლიანი შუალამის ქვეშ მოქცეული,
ჩაჟალამებული „სიყვარულები?“
მაინცდამაინც ბაშინ რომ გაფაციცდები ხოლმე.
ყველფერს რომ აქცევ ყურადღებას...
ხომ ამჩნევ,
როგორ ემსგავსებიან ადამიანები ერთმანეთს ღამით:
ყველას თვალები ებლიტება,
ყველა ამთქნარებს,
ხოლო კატების ენებიანი, გაბმული კნავილი
ბალღებია ტირილად ჩაესმით...
შენ კი,
ქაღალდის ტრაგიკულ სითეთრეს ებრძვი და
ვეღარ გაგიგია,
უბედური ხარ თუ ბედნიერი —
ოდნავ ს ხ ვ ა ნ ა ი რ ი რომ ხარ...

●

ის დრო წავიდა,
ყოველივე ადვილი რომ გეჩვენებოდა.
მაგრამ ასეც უნდა ყოფილიყო,
რაღაც ხომ უნდა გაგჭირვებოდა!
ბოლოსდაბოლოს, ხომ უნდა გეგრძნო
ჟამის გამძაგრავი სიშიშვლე
და სინამდვილე აგტკიებოდა!
შენშიც ხომ უნდა აფუთფუთებულიყვნენ
ნერვთა გველაძუები...
წავიდა ის დრო!
ახლა კი წევხარ,
პირიდან „ბოლიოტის“ ბოლის რგოლებს უშვებ
და გეშინია მომავლის,
რომელიც თურმე
სულაც არ ყოფილა ოცნება,
თუნდაც რეალური და თუნდაც — ქიმერა.
შენ გეშინია...
ხოლო მე — უკვე მომბეზრდა კიდეც
ჩემი მომავალი — შევსებული კოსმეტიკა:
ყოველდღე — ადამიანებისგან თავის გარიდება,
ყოველღამ — ვინმესთან ყოფნის სურვილი...

ᲓᲐᲕᲘᲗ ᲢᲐᲙᲘᲫᲔ

ᲛᲖᲔᲝ, ᲛᲬᲧᲐᲚᲝᲒᲔᲚᲝ...

(ᲥᲣᲚᲔᲑᲣᲠ ᲛᲝᲢᲘᲤᲖᲔ)

მზეო, მზეო, მწყალობელო,
მზეო, დარჩი ქოხში,
ამოვნინე ჩემს დაიას,
ოქროს დიბა-ქოში.
ბოსლის კარი მდუმარია,
ბაბა, მოდის ღვარი!
ბაბაია, სტუმარია!
ბაბაია — ვალი!
ავ თვალსა და წყეულ
სეტყვას,
რა ბრალი აქვს ჩვენზე,
ნენა, ალბათ, ბებერ ეშმაკს
სძინავს ბეღლის სხვენზე.
დაცლილ ბეღელს, მდუმარ
წისქვილს,
თუ აუშლელ ყანებს,
მზეო, მზეო, მწყალობელო,
მზეო, უმკურნალე.

●

იწვიმებს გაბმით, დაედება
ტალახი შუკებს,
და თუ გათოვდა, მთელი
კვირა
ბარდნის და ბარდნის,
ზიხარ თავისთვის,
მოწყენილი
წვიმის ხმას უსმენ,
თითქოა გაშეშდა საათი და
დრო აღარ გადის,
მოიძევ ფიჩხებს და დაუგებ
ხმელ ჯირკვებს ქვემოთ,
ტაკუნით, შენსკენ
საალერსოდ
იწევა ალი,
გახედავ სოფელს,
ნისლი ისე ახურავს
თითქოს,
გაუქმებული ბუხრიდანაც
ამოდის კვამლი...

●

დედა, გამოხუნებულა
შენი კაბის ფერი,
დედა, მამის ნაქონ ყამას
დასდებია მტვერი;
დედა, ღობია ძირში ვნახე
ის სუსტი ღერი,
ყველა კენში და ბუჟგატა
ბავშვობაა ჩემი...
ჰოდა, დედი, სიყვარული
ამ დაბორცვილ მიწის,
მე კი არა, დამიჯერე,
ქვის ყორემაც იცის...

●

„ბოლო ვინ არის“, —
ვკითხულობ მე და
ვიკავებ ჩემთვის
განკუთვნილ ადგილს,
„ბოლო ვინ არის“, —
ჩამესმის მძიმედ
და დრო ზოზინით
აღარც კი გადის.
აგერ ვიღაცა
გარბის ურიგოდ,
უნდა ამ ჩოჩქოლს
გაექცეს თითქოს,
მოდის ახალი
მგზავრი ქოშინით,
მოდის და წასვლას
პირველი ითხოვს.
დგება ჩემი დროც
და დაბნეული,
მიკ სხვათა გავლილ
ბილიკს მივყვები,
და ბოლო მგზავრის
იმედით დაღლილ,
ლოდინით დაღლილ
ბიდზე ვფიქრდები...

ᲜᲘᲜᲝ ᲛᲐᲛᲤᲝᲠᲘᲐ

●

მიდის...
შეუბილწავი, როგორც ახლადდადებული თოვლი
და სანთელივით წმინდა თითებით უჭირავს მუზა.
ერთხელ, როდესაც შეისვენა გზაში, დამხატა,
მერე საქებრად ამ „შედევრის“ სიტყვაც არ უთქვამს.
მე კი მივრბივარ, რომ წავართვა მწვანე თვალები
და თან მოვტეხო მიმალული ნიჭი დათმობის,
ძალა სიდინჯის და სულმნათობის!

მას აღმფრენილს, კვლავ იტაცებს მწვერვალი ლურჯი.
ამ სველ სავალზე არ დაგიხვდეს, მამაო, ბინდი!
დასამშვიდებლად მოებს გავძახებ, მითხარით — მიდის?!
და მიხარია, ისე მკვეთრად ჩამესმის ექო:
მიდის!..

ᲒᲐᲛᲝᲗᲮᲝᲕᲔᲑᲐ

...და ღამურების ფრენით
გადაპენტილი ველი.
დღის გასაყართან დაჭრეს
გაფითრებული შველი.
გადამთიელი ელვა
ჩამქრალ ჩირაღდნით მიდის,
შენ შერისხული დგეხარ
და სინანულიც გიჭირს!!!

●

ტკივილს ისევე ტკივილი უძლებს,
ღელვის საზღვართან შენც ნუ
შეკრთები!
ოდეს იტყვიან — ჩამქრალა! — უცებ
მწველ ნაპერწკლებად გამოენთები...

●

წვიმამ გააშრო სველი ფერია,
ეს ნაძენარებიც მოსართველია.
ძირს რომ ვარდება, ბოლო ცრემლია
და მერე, ალბათ, არაფერია...

●

დანარცხებული ზარები სდუმან,
მომწყდარ სიმაღლეს ნაღველი
ერწყმის,
ვერაფერს უგებ ლაპარაკს მუხთალს,
თუმცა სიტყვები მკაფიოდ ვესმის,
ყელის ნაოჭი შეგვესო ოხვრამ.
გადარგულ ნერგის ჩაგიწყდა ფესვიც
გაყინულ სახლში დაანთებ ბუხარს
და ამით უკვე რაღაცას შეცვლი.

●

განიავებულ ცრემლებს გარეთ სდარაჯობს მთვარე,
რა გიხარია, მალე მთვრალი სტუმრებიც წავლენ...
მთვრალი სტუმრებიც წავლენ და შენ დარჩები კენტად,
დახავსებული ხვედრით დაუნახველსაც ხედავ.
ამბობ: დაბნეულ სტუმარს ეგება დარჩეს ნივთი,
რომ კიდევ ერთხელ კარზე დაიწკრიალოს ზარმა...
გაციყროვნება იგრძნოს ჩაღამებულმა ქალმა...
მაგრამ ყველანი თურმე დინჯად ზომავენ ბილიკს.
ოთხ სახრჩობელას შორის, ისევ ცხოვრება მიდის.
განიავებულ ცრემლებს დღესაც დარაჯობს მთვარე
და შენ წინასწარ იცი, მთვრალი სტუმრებიც წავლენ.

●

დამზრალ იალქნებს დავეკონები,
უკანასკნელად ზღვაზე რომ თრთიან.
მე შენთან ერთად გარდავიცვალე
და მოღალატედ სიცოცხლის მთვლიან!

ეს, ნეტა ვისმა უშრეტმა ცრემლმა
ნაცნობ მიწაზე განმასხეულა...
ისევ ამასხა ცოდვილის მძივი,
იმ გადაკარგვის სიფასეულად.

●

ზვიად ზამბახთა მიმოფრქვეულ კორიანტელებს,
ვით თოვლის ფიფქი დაცემამდე დაველოდები.
თუ ვერ მომისწრეს, ჩამოწოლილ ბურუსში წავალ
და ჩანჩქერებთან ხელმეორედ განვმეორდები...

●

ფოიერვერკები გადიდგულდნენ ნაალერსალით,
მშობელ მიწაზე უპატრონოდ ქრება ფანტელი.
სიმრუდე წელთა გასაძლისად არს მოსათმენი,
ოდეს სანთლიდან გამოკრთება შენი ნათელი...

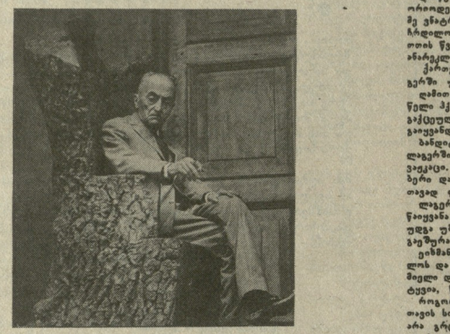

კონსტანტინე გამსახურდია

1917-1924 ლენინგრადი ლენინი 1917-1924

ბოდიერი ვახტანგის ლრიალი ისმოდა არაგვზე.

ამ ქუჩის ბინა ახალი რამ მოამზი ეკონომანი ბოლშევიკებმა: ეკატერინე II რომელიღაც უკრაინელი ეკატერინა ვინაცხალიბანა ზოფერი ... (...) ... ბინაში შემოსულები ფიფინ ... .

ამ ლაგარში ეახტანგები ფიფინ ... ; ... ; ... ;

(გაგრძელება)

ამ წელს უხასტიკესი ზამთარი ჩამოდგა. ხოლოკოის ციხე-მონასტრის ქონგურებზე ქეუხდნენ გრიგალები, ჩვენ ჩვენს კამერებში ნიბლიებივით შეუფუფფნი ვიუყოთ, თანაც გვეშინოდა გრიგალის არ მოვეტანეთო და ეს ქოშებაები ჩვენს თავზე არ დეეშხეზრია.

ჩემი კამერის უანკრიდან ვუკვირდი ჩრდილოს ნათებას. მერმე დავწვებოდი, კეთილშობილი ფხალმუნს და ხულის მღელვარეს ფაშშშინებას მივეტანოდი ამ გზით.

ბოლოს ჩაშეანებოდა ეამენე ადელლეს: ნუ გეშეინეეს და შენი ამანათი გახაგეი მაზეზის გამო უკან უნდა დაგიბრუნო-მეთქი.

●

გამოხდა ხანი. მე თანა მეკონდა ჩემი ნოველა „ტახუ". ბარე ათჯერ გადავწერე იგი. რაკიმ ვეკენლოვი და პოლიტიკუსი მატეუმდნენ, რომ მე უგზენაოდ ვიეავი, დღე და ღამ ჩემთან იეუნენ, მარცოხდნენ, ხანდიხიდან დეკეკდეთ.

დეკემბრის თორმეტს ჩემს ოთახში შემოვარდა ვახტერი და იეეარა:

„ვამბასურდეა ხოხორიანა ხ ვეშაანი".

მე დარმეშენებული ვიეავი, როგორც ეს მიღებული იეო იმ ლაგერში, დახასერეტდ მიეკარი-მეთქი.

ჩემს ნოვიეს თავი მოუუარე, ვახტერმა და ჩემმა ჩინელმა მზარეულმა ხელი ეაალეეს ჩემს ბარეს და პოხტიაკეს ეაბიეკანეს.

ხაზარელი გრიგალი აკრიდა, ჩვენ ხამიეენი ერთი მეორეს ვეხლეუეეეოდთ, ვვეშინოდა კარბორბალთან არ გვეეტაცეთ.

ეინლლმერელზე გამიეკანეს, ვეხანაზე მე მიეეხალეს ლაგერის უფროსს ეიხვანს. მან მოლეშული ეზრეა შემაეეო. მე გადაეუკრიდე: ალბათ დახასერეტდ მიეკეკარო-მეთქი.

აკვე იეუნენ პირველი განეოფილებიხა და ხაიდუმელი განეოფილების უფროსები, მათაც მიეეხალეს. იკვე შეენიშნე ტკეიამფრკვეეები და ორმოციოდი არმეელი და რამდენიმე ოფიცერი.

გრიგალი მძვინვარეხდა, ეინლლმერელი მიაპობდა ოკეანეს. გრიგალხა და ზდინარეხას მიაკეკ უზარმაზარი ალხბერგ. გაეინელი მთა, ბასზე წაეი შეეჩერარა და თავის ასტარა მიეხეტეხია მერმეზე.

დედაშეელი ხაზარლად მკეეიან. გრიალეხენ პოხეიდინი და კარბორბალა.

მე ვედგავარ ჩემი ხიფრიფანა ჩოხიხა და ნახადის ამარა, ფიფანი წარეხეამდის მაკეს ჩამოეხატელი.

ამაზე უფრო ხანიენი ღამე, ოვით ომხა და ხიკვდილის კამერაში არ გამეფენეხია.

გათენებისას ვუწეიეთ კემს. აკაც ხამინელი კარწეიმა, ოკეანის გუგუნი და გრიგალის გრიალი.

როცა კემში ჩამიყვანეს, მე უკვე დაახლოებით ვვარაუდობდი, რომ დახასერეტად არ უნდა ვეუფილეიკვი წამოეკანეთ. იკვეში მაინე კი ილეოდნენ.

ერთი რამ მოიცეხდა, რომ ეიხმაანხს, რომელიც მოდამ თავზიანად მეკეიოდა, ერთხელაც არ გაუმართავს ჩემთვის მზერა.

დახვრეტალ?

ვანა ცოტა იეო შემთხვევა, რომ ათწლიანებს მოხკოვში გაიძახებდნენ და იკ დახვრეტდნენ?

ორი კვირის მანძილზე დამაეოუნეს კემში. ეს მოხდა იმის გამო, რომ მე ახასრტა არა ბეკნდა, ან რად ეხეკრიოეა პატიმარს პასპორტი?

ბოლოს ხაეეაპო ლაგერის ხაკომენდანტოში მიმეეს და ერთმა უკმილო ბეგრმა მითხრა:

„აეი, შენ კაცო, მარხოლაც ქართველი ხარ თუ ურაა".

„არა, ამბასაგო, მე ეგრაელი არ გახლ

Тем более странным является то, что заграничные командировки «Наркомпрос»-ом Грузии в данное время не допускаются, вследствии этого, как выдвиж... ДЖАВАХИШВИЛИ кандидатуры ГАМСАХУРДИА также отправка ходатайства ГАМСАХУРДИА в адрес Мининдел Германии на представление ему стипендии производились секретно, конспиративно через Германское Генеральное Консульство в Тифлисе минуя Советские учреждения.

Сам ГАСАХУРДИА сознался как в отправке в Германию указанным выше путем ходатайства на предоставление ему стипендии, так и в предоставлении ему таковой, при чем не отрицает, что в своем заявлении подчеркнул лойяльное свое к Германии отношение и свои услуги по распространению германской культуры в Грузии в прошлом. Что получение стипендии именно и есть вознаграждение ГАМСАХУРДИА за свои услуги по усилению влияния «Германской культуры» в Грузии, это не требует доказательств, также не требует доказательств и то что, представление «научных» стипендий подданным СССР со стороны Германского представительства, конспиративно минуя органы Сов. власти, является самым удобным методом проведения немецкого государственного влияния на территории СССР. Прошлая же деятельность ГАМСАХУРДИА именно и является оплотом того, что это влияние как в прошлом так и в будущем будет проведено в интересах Германского Государства ГАМСАХУРДИА с удовлетворяющим для Германии результатом. Представление указанной стипендии ГАМСАХУРДИА есть в то же время доказательство того, что его связи с Германским Генштабом он не прекратил, а поддерживая связь с представителями Германии, в Тифлисе РАУШЕРОМ, НОРМАНОМ, ВЕЗЕНДОНКОМ, ШРЕДЕРОМ, военно-разведывательная деятельность которых нами по целому ряду дел установлена, а поддерживая эту связь, ведя шпионскую работу заслужил предоставление ему стипендии именно за свою шпионскую деятельность.

На основании вышеизложенного следствием по отношению ГАМСАХУРДИА установлено:

1. Работа для германского Генштаба в прошлом.
2. Активное участие его при меньшевистском грузинском Правительстве.
3. Связь с высланным из пределов СССР германским шпионом Фон НОРМАНОМ, близкие дружеские отношения с ВЕЗЕНДОНК, близкие отношения с РАУШЕРОМ, уличенными нами в шпионаже.
4. Участие в подготовке грузинского восстания в 1924 г., выразившееся в покровительстве и укрывательстве своего двоюродного брата, одного из участников меньшевистской авантюры гр. ХОПЕРИЯ.
5. Получение от Мининдела Германии стипендии, дающей возможность ему на средства германского Правительства продолжать «научную» деятельность в Германии конспиративно минуя органы сов. власти.

Сам ГАМСАХУРДИА шпионаж отрицает, вышеприведенные факты в достаточной мере исчерпывает признаки шпионажа. Принимая во внимание вышеизложенное и несмотря на то, что гр. ГАМСАХУРДИА в предъявленном ему обвинении и виновным себя не признает, виновность его в шпионаже, т. е. в преступлении предусмотренном в 66-й ст. У. К. является доказанным, а посему

ПОЛАГАЮ

Дело за № 37242 на гр. ГАМСАХУРДИА Константина Семеновича передать на рассмотрение Особого Совещания при Коллегии ОГПУ.

Уполномоченный 8 Отд. КРО ОГПУ (Эльберт).
НАЧ. 8 ОТДЕЛЕНИЯ КРО ОГПУ (Штейнбрюк).
27 апреля 1926 г.

ВД — 2 июня 1926 г.
О.Г.П.У. — № 222713
контр-разведывательный — Сов. Секретно
Отдел

Особо уполном. при коллегии ОГПУ тов. Фельдман.

При сем препровождаются для отправки по адресу, заявления арестованного в Тифлисе и содержащегося в настоящее время в Бутырской т-ме гр. Гамсахурдиа Константина Семеневича, обвиняемого по 66 ст. У. К.

Особое Совещание при Коллегии ОГПУ постановлением от 28/V—26 года вошло с ходатайством в ЦИК Союза ССР о предоставлении ОГПУ права вынесения внесудебного приговора по делу Гамсахурдиа.

ПРИЛОЖЕНИЕ: Упомянутое. —
ПОМ. НАЧ. КРО ОГПУ: (Стырне).
НАЧ. 8 ОТД. КРО ОГПУ: (Штейнбрюк).

Вх. № 2794. — СЕКРЕТНО.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

На № 343.264/1699 от 15/V—27 г.

ГАМСАХУРДИА Константин Семенович — 34 лет, литератор, ранее не судился.

Обвинялся в тесном общении с Генеральным Консульством одной из иностранных миссий и с лицами подозрительными по шпионажу, что предусмотрено ст. 66 УК (ред. — 1925 г.) и следствием установлено.

Постановлением Коллегии ОГПУ от 28/VI—26 г., последовавшем на основании разрешения Президиума ЦИК СССР от 28/VI—26 г. — ГАМСАХУРДИА заключен в концлагерь, сроком на ДЕСЯТЬ (10) лет.

В силу изложенного, удовлетворение ходатайства об изменении меры социальной защиты — НЕЖЕЛАТЕЛЬНО.

СЕКРЕТАРЬ КОЛЛЕГИИ И НАЧАЛЬНИК ОЦР ОГПУ: (ШАНИН).

1921-1924 ოფიციალური დოკუმენტები

ალსარება...

ხაშურის დანატრეული კიდევ ერთი შვილი დაბრუნა ბაჭარველმა. აკი ყველამ ვიცით, რომ ნოტალგია ქართველებს სხვაზე მეტად გვტანჯავს... გულანატკენი წავიდა ხაჭარველოდან ნუგზარ შარია, მაგრამ ახლაის უფრო შეეარებული და დალალი დაუბრუნდა თავის მიწას და ხალხს, ხაშურის ხიშორით გაბაზამები ვაქციეთ. დაუბრუნდა დედას, ძმას, შვილებს, ახლობლებს, მეგობრებს, თაყვანისმცემლებს. ეამრავ ადამიანს, რომელთა გულში 21 წლის მანძილზე არ განელებულა ხიუვარული და თანაგგრძნობა ამ უჩვეულო ბედის მქონე ხელოვანისადმი.

ერთ დროს ეუხდენელი და ხრეულად წარმოუდგენელი რაღ დღეს ახდა, ოცდაეროწლიანი განშორების შემდეგ თბილისის ზ. ფალიაშვილის სახელობის ოპერის და ბალეტის ეროვნული თეატრის სცენიდან წარუდგა ნუგზარ შარია ჭართველ ხაზოგადოებრიობას, უმეტესობას მეგობრები და ახლობლები შეადგენდნენ. ბევრიც დარბაზში ვერ მოხვდა.

ხალამი, ბატონი ნუგზარისავე თხოვნით, ხაჭარველის რესპუბლიკის პრეზიდენტს ბატონ ზვიად გამსახურდიას მიეძღვნა, რომელიც მეუღლეთან ერთად ეხერებოდა ამ ხეიდარეულ დღესასწაულს. ხალამ-კონცერტის შემოსავალი ხაჭართველოში მიწისძვრისგან დაზარალებულთა ფონდში გადაირიცხა.

აკ თქვა ბევრი. ბევრი თბილი სიტყვა, ძვირფასი მოგონება, იყო სიმღერა, ცეკვა. უაღრესად კეთილგანწყობილი ხაზოგადოება, მეგობრები, ყვავილები... ყვავილები... და იყო აღსარებაც, ოცდაერთწლიანმა ტკივილმა რომ თქმევინა კაცს: „უსაჭართველოდ რა მნიშვნელობა აქვს ხად ვცხოვრობდი. მე ილუზიებით ვცხოვრობდი. უფრო სწორად, კი არ ვცხოვრობდი, ვარხებობდი“.

ელენა სიხარულიძე
მურმან ჩაჩუა ფოტო

ᲔᲠᲝᲕᲜᲣᲚᲘ ᲑᲘᲑᲚᲘᲝᲗᲔᲙᲐ

ᲥᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲮᲐᲚᲮᲣᲠᲘ ᲡᲐᲣᲜᲯᲘ

ᲥᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲔᲜᲐ ᲓᲐ ᲫᲕᲔᲚᲘ ᲡᲐᲛᲔᲓᲘᲪᲘᲜᲝ ᲫᲔᲒᲚᲔᲑᲘ

„ᲚᲘᲢᲔᲠᲐᲢᲣᲠᲐ ᲓᲐ ᲪᲮᲝᲕᲠᲔᲑᲘᲡ“ ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲜᲝᲛᲔᲠᲘ

გამოვიდა და ხელისმოწერილს ეროგდებათ კოოპერატიული ფირმა „დიდოსტატის“ მიერ გამოცემული **„ქართული ხალხური საუნჯის“** სამტომეულის I ტომი (შემდგენელ-რედაქტორი პროფ. **პოლონ ცანავა**), რომელიც მოლანად პოეზიას ეთმობა.

წლის დამლევამდე დაიბეჭდება II და III ტომებიც.

ᲚᲘᲢᲔᲠᲐᲢᲣᲠᲣᲚᲘ ᲛᲔᲛᲙᲕᲘᲚᲝᲑᲐ

ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲣᲚᲘ ᲙᲝᲚᲔᲥᲪᲘᲐ

ᲥᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲔᲜᲘᲡ ᲓᲐᲛᲬᲔᲠᲚᲗᲐ ᲡᲐᲠᲔᲓᲐᲥᲪᲘᲝ ᲙᲝᲚᲔᲥᲪᲘᲐ

ᲛᲔᲝᲗᲔ ᲬᲘᲜᲐᲗᲥᲛᲐ

**ᲣᲜᲓᲐ ᲛᲔᲜᲐᲠᲗᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ, ᲠᲝᲛ ᲥᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲙᲣᲚᲢᲣᲠᲘᲡᲐ ᲓᲐ, ᲙᲠᲘᲢᲘᲙᲘᲡ ᲥᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲘᲡ ᲘᲡᲢᲝᲠᲘᲘᲡ, ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲘᲡ ᲓᲐ ᲛᲬᲔᲠᲚᲔᲑᲘᲡ ᲛᲝᲛᲐᲕᲚᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ ᲒᲐᲛᲝᲥᲕᲔᲚᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲨᲔᲤᲐᲡᲔᲑᲘᲡ ᲡᲐᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲝ ᲞᲠᲝᲒᲠᲐᲛᲘᲡ ᲤᲐᲠᲒᲚᲔᲑᲨᲘ ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲓᲐ ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲗᲐ ᲯᲒᲣᲤᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲨᲔᲥᲛᲜᲘᲚᲘ ᲡᲐᲛᲔᲪᲜᲘᲠᲝ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘ. ᲑᲝᲚᲝᲜᲓᲘᲡ ᲛᲘᲖᲜᲘᲗ, 1961 �წᲚᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲪᲔᲛᲣᲚᲘ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲬᲘᲜᲐ. „ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲘᲡ ᲓᲐᲜᲓᲐᲗᲐᲠᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲫᲘᲠᲘᲗᲐᲓᲘ ᲙᲐᲛᲝᲜᲐᲗ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡᲗᲕᲘᲡ“ ᲒᲐᲠᲬᲛᲔᲚᲘᲐ ᲘᲧᲝ ᲛᲝᲗᲐᲠᲘᲡᲗᲕᲘᲡ: „ᲥᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲘᲡ ᲘᲡᲢᲝᲠᲘᲐ ᲣᲫᲕᲔᲚᲔᲡᲘ ᲓᲠᲝᲗᲐᲒᲠᲘᲗ ᲛᲘᲜᲐᲠᲗᲘ ᲛᲘᲡᲘ ᲬᲘᲜᲐᲛᲫᲦᲕᲠᲝᲑᲐ ᲡᲐᲝᲑᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ ᲒᲐᲛᲝᲥᲕᲔᲚᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲘᲡᲢᲝᲠᲘᲘᲡ ᲑᲐᲠᲔᲑᲘᲗ. ᲛᲐᲒᲐᲚᲘᲗᲐᲓ, ᲠᲝᲓᲘᲡ ᲓᲠᲝᲡ ᲐᲠᲘᲡ ᲨᲔᲥᲛᲜᲘᲚᲘ ᲡᲐᲛᲔᲪᲜᲘᲠᲝ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘ. ᲛᲐᲒᲐᲚᲘᲗᲐᲓ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲬᲘᲜᲐ ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲗᲐ ᲯᲒᲣᲤᲘᲡ ᲛᲘᲖᲜᲐᲓ ᲐᲠᲘᲡ ᲨᲔᲥᲛᲜᲘᲚᲘ ᲡᲐᲛᲔᲪᲜᲘᲠᲝ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘ. ᲛᲐᲒᲐᲚᲘᲗᲐᲓ, ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲬᲘᲜᲐ ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲗᲐ ᲯᲒᲣᲤᲘᲡ ᲛᲘᲖᲜᲐᲓ ᲐᲠᲘᲡ ᲨᲔᲥᲛᲜᲘᲚᲘ ᲡᲐᲛᲔᲪᲜᲘᲠᲝ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘ. ᲑᲝᲚᲝᲜᲓᲘᲡ ᲛᲘᲖᲜᲘᲗ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲬᲘᲜᲐ. „ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲘᲡ ᲓᲐᲜᲓᲐᲗᲐᲠᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲫᲘᲠᲘᲗᲐᲓᲘ ᲙᲐᲛᲝᲜᲐᲗ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡᲗᲕᲘᲡ“ ᲛᲘᲜᲐᲠᲗᲘ ᲛᲘᲡᲘ ᲬᲘᲜᲐᲛᲫᲦᲕᲠᲝᲑᲐ ᲡᲐᲝᲑᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ ᲒᲐᲛᲝᲥᲕᲔᲚᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲘᲡᲢᲝᲠᲘᲘᲡ ᲑᲐᲠᲔᲑᲘᲗ. ᲛᲐᲒᲐᲚᲘᲗᲐᲓ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲬᲘᲜᲐ ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲗᲐ ᲯᲒᲣᲤᲘᲡ ᲛᲘᲖᲜᲐᲓ ᲐᲠᲘᲡ ᲨᲔᲥᲛᲜᲘᲚᲘ ᲡᲐᲛᲔᲪᲜᲘᲠᲝ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘ. ᲛᲔᲝᲗᲔ ᲬᲘᲜᲐᲗᲥᲛᲐ ᲛᲘᲡᲘ ᲬᲘᲜᲐᲛᲫᲦᲕᲠᲝᲑᲐ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲡᲘ ᲛᲘᲖᲜᲘᲗ ᲓᲦᲔᲛᲓᲔ ᲛᲝᲛᲐᲕᲚᲘᲡ ᲛᲘᲜᲐᲠᲗᲘ ᲛᲘᲡᲘ ᲬᲘᲜᲐᲛᲫᲦᲕᲠᲝᲑᲐ ᲡᲐᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲝ ᲞᲠᲝᲒᲠᲐᲛᲘᲡ ᲤᲐᲠᲒᲚᲔᲑᲨᲘ ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲓᲐ ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲗᲐ ᲯᲒᲣᲤᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲨᲔᲥᲛᲜᲘᲚᲘ ᲡᲐᲛᲔᲪᲜᲘᲠᲝ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘ. ᲑᲝᲚᲝᲜᲓᲘᲡ ᲛᲘᲖᲜᲘᲗ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲬᲘᲜᲐ. „ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲘᲡ ᲓᲐᲜᲓᲐᲗᲐᲠᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲫᲘᲠᲘᲗᲐᲓᲘ ᲙᲐᲛᲝᲜᲐᲗ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡᲗᲕᲘᲡ“ ᲛᲘᲜᲐᲠᲗᲘ ᲛᲘᲡᲘ ᲬᲘᲜᲐᲛᲫᲦᲕᲠᲝᲑᲐ ᲡᲐᲝᲑᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ ᲒᲐᲛᲝᲥᲕᲔᲚᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲘᲡᲢᲝᲠᲘᲘᲡ ᲑᲐᲠᲔᲑᲘᲗ. ᲛᲐᲒᲐᲚᲘᲗᲐᲓ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲬᲘᲜᲐ ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲗᲐ ᲯᲒᲣᲤᲘᲡ ᲛᲘᲖᲜᲐᲓ ᲐᲠᲘᲡ ᲨᲔᲥᲛᲜᲘᲚᲘ ᲡᲐᲛᲔᲪᲜᲘᲠᲝ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘ. ᲛᲝᲛᲐᲕᲚᲘᲡ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲗᲘᲗᲔᲑᲣᲚᲘ ᲠᲝᲛᲚᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲛᲘᲡᲘ ᲬᲘᲜᲐᲛᲫᲦᲕᲠᲝᲑᲐ

ჩვენი მილოცვა

ლერი ალიმონაკი—50

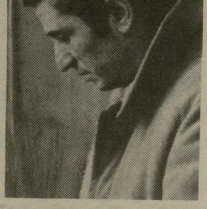

დაბადებიდან 50 წელი შეუსრულდა ცნობილი ქართველ მწერალს ლერი ალიმონაკს. ამ თარიღთან დაკავშირებით საქართველოს მწერალთა კავშირის გამგეობამ იუბილარს მისალმება გაუგზავნა. მისალმებაში ნათქვამია:

ძვირფასო ლერი! საქართველოს მწერალთა კავშირის გამგეობა, თქვენი მეგობარი ქართველი მწერლები მზრუველად გილოცავენ დაბადების 50 წლისთავს.

თქვენი ლიტერატურული დებიუტი 1965 წელს შედგა, როდესაც გაზეთ „ულუოსში“ დაბეჭდეთ პირველი ლიტერატურული წერილი, რომელიც „ხულიოს“ ავტორების სულმნათი აკაკი და ვარინა წერეთლის ურთიერთობას ეძღვნებოდა. შემდგომ ვარინა წერეთელს ვოცელი მონოგრაფიული გამოკვლევაც მოუძღვნეთო.

მას შემდეგ ნაყოფიერ ლიტერატურულ მოღვაწეობას ეწევით. თქვენი ნაწარმოებები სისტემატურად ქვეყნდება ჩვენს საალტერატურო ფურნალ-გაზეთებში.

ქართველი მკითხველი გიცნობთ, როგორც ერუდირებულ კრიტიკოსს, რომელმაც არაერთი საგულისხმო წერილი გამოაქვეყნა ქართული ლიტერატურის აქტუალურ, პრობლემურ საკითხებზე. განსაკუთრებული ღვაწლი ხალდეთ ტერენტი გრანელის შემოქმედების პოპულარიზაციას, რომლის ნაგებნის შემდეგნელ-რედაქტორიც ბრძანდებით. თქვენი შედგენილია ავტოეთე მოგონებების წიგნი ტერენტი გრანელზე. პოეტის მოწამებრივიმა ცხოვრებამ შთაგაგონათ შეგექმნათ მეტად საინტერესო ბიოგრაფიული რომანი „ავირის წერვები“, რომელიც მოკლე ხანში საჯეერ გახ მოიცა.

თქვენს კალამს ეკუთვნის ლერი, ჩემო კეთილო მეგობარო! მას შემდეგ, რაც ეს და შენ პირველად მივეხალეთ ერთმანეთს, რამდენი წელი გავიდა, ალარც მახსოვს, მახსოვს მხოლოდ ის, რომ შენ ჩემზე უმერობი, სრულიად უმაწვილი კაცი, დარბენენეული კაცის შთაბეჭდილებას ტოვებდი. შენ მოდან შინაგანად შემართული იყავი ყოველგვარი სიცოცხლეა და ფარისეველთან წინააღმდეგ და გამოთქვამდი თუ ვერ გამოთქვამდი შენი გულის ხვაშიოს, სახეზე მაინც ეტყობა ის, რაც გაგაწვა და რახთვისაც შეეგძლო თავის დადება.

წლები მიდიოდნენ და შენში თანდათან ყალიბდებოდა და მტკიცდებოდა ის პიროვნება, რომელსაც მეერალი და მოკალეკე ჰქვია. შენი შემოქმედება, შემოქმედება ხომ თავის თავად, ეს რა სასოქმელია, შენი ცხოვრება სასხლეთრიცეულად დუღაკაზრე შენს საკვარელ ქართულ ლიტერატურას და მასთან დასაბალიებლად ჩქარადდი ინ ბილიკს, რომელსაც ეშეშარიტება ჰქვია.

ლერი, აი ახლა შენ დაბადების 50 წლისთავს გილოცავენ. გილოცავ მეც და მინდა შენი შემოქმედება იყოს ის ნათელი და მოკაშეაში ხანელი, რომელიც ყოველგვარ ქართ ქრილას გაუძლებს და ჭაბა გაუნათებს მშობლიური ლიტერატურის მოეკარე მოგავალ თაობებს.

მინალოდ წერილში მეშობდით საქართველოს მწერალთა კავშირის მხატვრული თარგმანისა და ლიტერატურული ურთიერთობების მთავარ სარედაქციო კოლეგიაში ეროს მეცნიერ-რედაქტორად. არჩეული ხარ ალმანახ „ფინის“ სარედაქციო კოლეგიის წევრად.

ეულთოდად გილოცავთ საიუბილეო თარიღს, ბისურვებთ ჯანმრთელობას, დიდხანს სიცოცხლეს და ახალ ნაშომატებებს თქვენს კეთილშობილურ საქმიანობაში.

საქართველოს მწერალთა კავშირის გაგეგეობა

კეთილო მეგობარო!

ლერი, ჩემო კეთილო მეგობარო! ეს ბოლო ბრძანებულებიდან ერთ-ერთ ადგილ-ადგილ ბეგავი ჩაეწანი შენი მეობა მის შემოქმედებას.

თითქმის ტაბუდადებული პოეტის შემოქმედება, რომელიც მიკვალეულურებული იყო და ერთიორი მისი თანამედროვე თუ გაიხსენებდა, შენც შეუშეკვე ხელი, რომ დღეგანდელი თაობის თანამედროვედ ქცეულიყო.

შეიძლება მისი ლექსები ჩვენმა თაობამ იცოდა კიდეც. ზეპირადაც ამბობდა, მაგრამ ვინ იყო მისი ავტორი, ან რა ბედის მკერნე, ვეკვთ, რომ ყველას ცოდნოდა. ან ხალან ეცოდინებოდა ყველაფერი, როცა მის ხასელს ხასეოური არ ესადაგებოდა და ბაგეთაგან ზორს არ ეახლეთ მისი ხსენება.

შენ, ჩემო ლერი, მას თავისი მიუზღე და მიუზღე კარგადაც. შენ გამოკვლიეთ ამიტომ, რომ შენ მაინც იმ ლერიდ გიყურებ, რომელსაც ხულ პირველად ჩამოგართვი ხელი. და მერე ჩემს თავს ვეეკრ ტუოლში: არა, ლერი კი ის არის, მაგრამ უკვე ნიბრძნით, გამოცდილებით, მეტის ცოდნით დამძიმებული.

და, ეს ცოდნა უფრო და უფრო მეტად ეწყვეტა ჩამოგოოოენ, მაგრამ მეობა სამძიმეს არ მოგხარის.

ლერი, ჩემო კეთილო მეგობარო, ერთ რამეზი მინდა შეგეთანხმოდე: დე, მოდამ ისე გამოიყურებოდ. როგორც მაშინ, როცა პირველად ჩამოგართვი ხელი.

ბიბი ჯოხაძე

ლერი ალიმონაკი

ჯოკონდა

ქალაქში ისრები დალეწეს,
ქალაქში ვერ იგრძნობ, რა დროა.
ორთქლმავლის კვეული გაწელეს
ყორნებმა. მონარქი მარტოა.
ფრესკებზე ხიზმრები ჩამოხსნეს,
დიფერფლეს ლოცვა და მანტია.
ქარიშხალს სიმუმე აეოფეს
და მონარქს ულიმის ლაქა.
ისროლეს ნაკაბი ნამეკრში,
ტაძრებში მუნკები დაძრწიან.
ზარები დალეწეს ტაძრებში,
ჩურჩულით ბაიმბის: „ამეარს..“
ფველი კი ბრაზობს და სრიალებს,
გალიას აწყდება სისინით.
მონარქი ბრილობებს იამებს,
კედლიდან ჯოკონდა იღიმის.
და მიდის მდინარე ყვითელი,
ყვითელი ქარბიც დაჭრიან.
მეჩიეთი მონარეთიელი
გოდებს და ყორნები გარბიან.
იმსხვრევა სარკმლებში მინები,
სარკმლებში შავ ვარდებს ჩკიდებენ.
მთვარეზე საშიშად ილეკი,
ლოცვები სიმძიმეს იძენენ.
ყუდღიაში მუნკები ჩამდგარან,
მოლოდინს ზვერავენ ფარნებზე.
დარბიან ბავშვები კარდაკარ
და ხსოვნას ხატავენ, ფანჯრებზე.
ნიღბები ეცემა ტრტოტარს,
ბელური უმწეოდ კანკალებს.
მონარქი კითხულობს „ბოუარს“,
მონარქი საშიშად ხარხარებს.
ეოლაცა ქალალდს ამოშვებს,
ეიღაცა თბოოლობს ხამხკაროს.
მკერდებზე შანთებით ამოწერეს:
„უარი ხამხკაროს! დახაჯოს!“
და მიდის მდინარე ყვითელი,
ყვითელი ქარბიც დაჭრიან.
სარდაფში დალეწეს ჯიქები,
ჩურჩულითა ამხეზეს: „ბარიან!“
იქვთ და ფარული ვანგაშით,
იღიმის კედლიზე ჯოკონდა.
ნიღბები, ხიხლი და თავზარი
მდინარეს ზორიდან მიჰქონდა.
ტაძრებიან მუნკები ქარდაკარ
და ხაროვნის ბაბანენ ქარდაკარ
ფაბანენ ბაბანენ ბაბანენ ბაბანენ
ბელურა ეკლიანებს.
ბელურა ეკლიანებს.
ბელურა ეკლიანებს.

იუნის ემრე

წელს იუნესკოს მიერ ფართოდ აღინიშნება დიდი თურქი პოეტის და სუფიზტის იუნის ემრეს დაბადებიდან 750 წელი. ვბეჭდავთ რამდენიმე ლექსის თარგმანს.

უმეცარი მე ვერ მხედავს

მერეკალთემ ლვინი მახვა,
ახლა მოვრალი ვიარეხი,
სული — ეზოი სიმღერაა,
ჩვენ ვართ სიცხე ფიალები...
ტანშიშველი, ულდაბწყარო,
შეეფარა სიხოხეს ღერთის ქვეყანა...
ეს მეჯლისი ბრაკეი და
ბზე ვარის ულვინა, ვინ ფარავენა...
ტრფიობის ცეცხლს რა შეეფრეხა,
ტრფიობით დაბეჭვარს სწვავს თვით ზენა...
ზინი ალი სხვა ალს არ ბგავს, —
სულ არ უანარ ინ ცეცხლს ენა...
ის ნათელი ლვთის სახეა,
ლვთის ეარე ეარ ეი ვარ თავად...
თვით ეელეკეი-ბანსურიეთ!!
ამ ეზოი შინელიდ ღერეთთან წავალთ.
შენი ანარი ღრმაა, ემრე,
ალენი ულდის კალთა.
უმეცარი მას ვერ ხედავს,
რაა ყოფა უმეცართა?!

[1] ჰელეკეი-ბანსური — სუფიზმის ფუძემდებელთაგანი.

ნახე ტრფიალმა რა მიყო

მივრბოვარ როგორც ღრო-ეანი,
წინ მიაქვთ ტრფიობის ღროშანი;
ლამის ალეცდეთ მკოსანი,
ნახე, ტრფიალმა რა მიყო!
ხან მოებნე დაკვრა ქარიეთი,
ხან მოკალ ნიაღვარიეთი,
ხან ზზეს მოვხვალი ხარიეთი,
ნახე, ტრფიალმა რა მიყო!
ხან მოვჩქეფ ტრფიობის ხალალდან,
ხან ალულ ეიფალრავ ორიდან;
დაგეძებ ულლის სწორიდან,
ნახე ტრფიალმა რა მიყო!
ან ამოეკა შენს მინარეთს,
ან შეეფრე მდინარეს.
მაგრრე. ეამიეანარე!..
ნახე ტრფიალმა რა მიყო!
სიეოცხლე სულ ეზოდ დაეიგე,
ზურგიი ზეირიდა ალი ქეეს...
ჩემს დარდს აქ სხვა ვინ ეიიეეს,
ნახე ტრფიალმა რა მიყო!
ემრე, აქ ფუჭად ეიარეთ,
ულლზე ვერ ეოოეალ იარეხს.
სატრფოს ხატა არ მახიარეს,
ნახე ტრფიალმა რა მიყო!

მე ვარ

დახსარული; დახარეხი
და უკვდავი სული მე ვარ.
ეუზო მეზიარეთ ამედი და
ეშმას თვალზე რული მე ვარ!
ჩემს ხმას თავად მიეეე ბანი,
ჩემს ეზას ბეკეი ღრო და ხანი;
ვერ მხედავენ სულთან ბრძანი —
ულლა ცეცხლის ლული მე ვარ!
მეგობარი ძმაე შეეიეან,
ხამშოლილი მაკეს ეა და ეიეა,
ხაეეარია ჩემი ძიძა,
კოსმოსიეთი როული მე ვარ!
ხალხთა შორის ძმობას ეოეხეე,
ოთხი წიგნი (ოთხივ ლეკსად)
ჩემგნით დარგულს ეკეს ოთ ხეხა...
ეურანეთი სრული მე ვარ!
მე ეუბრანეეს ცისკარს, ფიალს
ბზე ეზედეეი ამ ადალალ!
მორჩილი მუკეს ღრუხლის ფიიალეც,
ეაკკალეთი ხნული მე ვარ!
არც მე ეამბოს, არც ხმა ხხვიეი,
ამას ეული ამბობს თვიხით, —
დახსარული, დახარეხი
და უკვდავი სული მე ვარ!

სალამს ვუძღვნით

ჩვენ მივდივართ ამ ქვეყნიდან,
აქ დამჩრენეეს სალამს ვუძღვნით...
შეეკეწოის ეკეალეზნიდან
აქ დამჩრენეეს სალამს ვუძღვნით...
ყველას თავს ღარდი ხეირდეს,
სიტყვა ჩვენი არ დაკვირდეს...
ვიდრე ვიხარეთ დამეკნარ ფიალებეს
ჩვენს ქეთხეედეეს სალამს ვუძღვნით.
შეეს იდოს ტანი ხმელად,
ოეთრ სუდარით მოეკრთოს ხელად.
ვინც მადლს ეულით ინაამს, ყველა
ჩვენს ეამბალეს სალამს ვუძღვნით,
ეაკეთაავეთ ბედთან დგეა,
მეგობრისკენ მივალთ თავად...
ჩვენს ხელეეზე ხალოკეკად
მომხელდეეს სალამს ვუძღვნით...
მოკალთ, წავალთ უფლის ნებით,
ეკეთეალთეალეს წერა ეზნენთ...
ჩვენ რომ ქვეეენად არ ვიქნებით
ვინც ეკეიეთაეს სალამს ვუძღვნით!
ოუნის ემრე ლეკსს მოგიგეებს,
ცოცხლით იწვავს თვალთა ეუგეებს,
ვერეკაგეები რას ეაკეიგებს;
ვინც ეაკეიგებს, სალამს ვუძღვნით!

თურქულიდან თარგმნა
ომარ ამაღლობელმა

შეხვედრა მწერალთა კავშირში

ამას წინათ საქართველოს მწერალთა კავშირის მდივანი ენვერ ნიკურაძე შეხვდა შვეიცარაში მცხოვრებ ჩვენს თანამემამულეს შალვა თეფნაძეს.

შალვა თეფნაძე თურქეთში დაიბადა და შემდეგ, ისე როგორც იქაური ქართველების ნაწილმა, შვეიცარის მოქალაქეობა მიიღო, მას საკუთარი ტურისტული ბიურო აქვს. ისტორიული სამშობლოსადმი სიყვარულმა მას არაერთი პატრიოტული ნაბიჯი გადადგმევინა. ბოლოს კი, ამა წლის მაისში მისი თაოსნობით სტოკჰოლმში შეიქმნა „შვეიცარიაქართველოს" საზოგადოება, რომლის პრეზიდენტადაც თავად შალვა თეფნაძე აირჩეს.

ენვერ ნიკურაძე სტუმარს ესაუბრა საქართველოს ისტორიაზე, ქართული მწერლობის ათასწლოვანსწოვან გზაზე, ჩვენს რთულ, წინააღმდეგობებით აღსავსე სიცოცხლეზე...

პატიჟნა შალვა თეფნაძემ მადლობა გადაიხადა გულთბილი შეხვედრისათვის და აღნიშნა, რომ ყველაფერს იღიხეს, რათა დაინტერესოს შვედი გამომცემლები ქართული მწერლობის სიუჟეტით ნიმუშებით. შვედეთის მოსახლეობა საქართველოს ამბებს, — განაცხადა მან, — ძირითადად საკვლევს შეშვებით იგებს. დამერწმენეთო, რა შთაბეჭდილება შეიძლება დარჩეთ მათ ასეთი „ობიექტური" ინფორმაციების სისტემატური მიღების შემდეგ. ასე რომ, ინფორმაციული ბლოკადის გარღვევა ერთ-ერთ უპირველეს ამოცანად მიმაჩნია ჩემი მშობელი ეროსათვის. ჩემი ჩამოსვლის მიზანიც ეს გახლავთ. ახლა ვფიქრ ვფიფიფლობ საქართველოზე, რომელსაც სულ მალე ნახავს შვედი მაყურებელი.

„ღიმილი" №1

ახლახანს გამოვიდა ლიტერატურულ-მხატვრული ყურნალი „ღიმილი" (მთავარი რედაქტორი რევაზ მიშველაძე).

„ღიმილი" პირველი ყურნალია, დამოუკიდებელ საქართველოში რომ შეიქმნა. მისი მთავარი და წმიდათაწმიდა მიზანი საქართველოს სრული და საბოლოო თავისუფლებისთვის ბრძოლა გახლავთ", — ეკითხულობთ წინასიტყვაობაში.

ყურნალის პირველ ნომერში მკითხველი გაეცნობა მორის ფოცხიშვილის, ზაურ ბოლქვაძის, შოთა ნიშნიანიძის, მიხეილ ქალაქოვიძის, ეგზარ კეკენაშვილის და სხვათა ლექსებს, რევაზ მიშველაძის, ლადო მრეღაშვილის, ნოდარ შამანაძის ნოველებს. რუბრიკით „ღიმილი არ მერდება" ყურნალი გვთავაზობს მეგობრულ შარჟებს. ხოლო რუბრიკით „ნათარგმნი" დაბეჭდილია პოლ ვერლენის, მარსელ პროსტის, ანდრეშ კოტრტის, ლეონ იზმაილოვის ნაწარმოებების თარგმანები.

[illegible] „ცხელ კვალზე" დაბეჭდილია ალაკი ბელოვანის ეპიგრამები, ვანო ცინცაძის, ტიტე სულაბერიძის, გიგლა ბახტაძის მინიატურები. მკითხველი იხილავს თაპაზ წიფაშვილის და კოტა ბუაჩიძის წერილებს, სხვადასხვა ავტორთა კარიკატურებს, მეგობრულ შარჟებს. ეფემერიდი, მკითხველი ინტერესით გაეცნობა ახალი ყურნალის ამ ნომერს.

ყურნალის გამოწერა შეიძლება ნებისმიერ საფოსტო განყოფილებაში.

გამოიცა ისრაელში

ქართულ-ებრაულ ურთიერთობათა ასოციაციის მოწვევით შარშან საქართველოში სტუმრად იყოფებოდა ებრაელი პოეტი ქალი **ციფი მიხაელი.**

ციფი მიხაელი დაიბადა 1964 წელს საქართველოში.

1972 წელს ოჯახთან ერთად საცხოვრებლად გაემგზავრა ისრაელში. დაამთავრა ბარ-ილანის უნივერსიტეტი, სადაც სწავლობდა მსოფლიო ლიტერატურას, სოციოლოგიისა და ანთროპოლოგიას.

საქართველოში ორი თვით ყოფნის მანძილზე ახალგაზრდა პოეტი ქალი მეტად საყოფიერ და სასარგებლო საქმიანობას ეწეოდა: როგორც ებრაულად მსოფლიო საავტორო „სოხნეთის" პედაგოგი, ებრაულ და ქართულ ახალგაზრდობას თბილისში იგი ასწავლიდა ებრაულს — სოლომონ ბრძენისა და ბიბლიურ წიგნასწარმეტყველთა ძველთუძველეს ენას, ალდგენილია და სახელმეწიფო ენად დაკანონებულ ამჟამინდელ ისრაელში. ამასთან ერთად ეწეოდნა ქართულ კულტურას, მის პოეზიასა და მწერლობას, რომლისადმი ნოსტალგია მას ბავშვობიდანვე გაჰყვა თავის ისტორიულ სამშობლოში, როგორც პოეტი ეროვნულ ალეგორიად გადმოგვცემს, 1988 წელს, ისრაელში მისი ყოფნისას, ციფი მიხაელი, იმახანად ჯერ კიდევ სტუდენტი, ლიტერატურულ შეხვედრებზე ცხოველ დისკუსიებს ეწეოდა ქართული პოეზიისადმი, ცდილობდა გარკვეულიყო ძის სადღესასო გზებსა და ტენდენციებში.

წელიწადს ისრაელის ყურნალ „მოზაიკ" („ფეიფფოს") 1990 წლის ივლისსა და 1991 წლის ივნისის ნომრებში ქვეყნდება ანა ელანდაძის, ლია ლურტის, ბესიკ ხარანაულისა და ო�ეზ ამაშუკელის ლექსთა ებრაული თარგმანები. შესრულებული ციფი მიხაელის მიერ. ამ თარგმანებმა ცხადყვეს ციფის, როგორც მთარგმნელის, ჯერეროვანი ოსტატობა: სპეციალისტთა აღიარებით, ლექსები დედნისეული ხიბლითა და შშვეულებით იზიდავენ ებრაულენოვან მკითხველს.

მთარგმნელობასთან ერთად, ციფი მიხაელი ორიგინალური და საინტერესო ხელწერის პოეტია. 1990 წელს თელ-ავივში, ებრაულ ენაზე გამოვიდა მისი ლექსების კრებული „შიბრე ლალი". წიგნი ამჟამად მეტყველეს ახალგაზრდა პოეტი ქალის უტყუარ ნიჭიერებაზე. ამ ლექსებში, უმეტესწილად, იგი უარს ამბობს ტრადიციულ პოეტურ ატრიბუტებზე და ცდილობს, თავისი შემოქმედებითი ძიებანი ევროპულ და აპერიულ მოდერნისტულ პოეზიასთან მიმართებაში გაიაზროს.

წინა დიდი და საინტერესო შემოქმედებითი გზაა. სადღესასოდ კი ეაშიკად გთავაზობთ ორი ლექსის თარგმანს ციფი მიხაელის პოეტური კრებულიდან, რომელიც თარგმნა ეაზეთის „ალია საქართველოდან" რედაქტორმა **სულო ხეფიაშვილმა.**

დაკარგული

დაკარგული ხარ —
ეკოს ხმაში
შეხმა ძახილი.
დაკარგულები
ვერ აღწევენ ჩემამდე ჯერაც
და ახლოხაა ხმაბრალეულთან
ავი ხამხილი.
დაკარგული ვარ. მაგრამ სხვა
გზით.
მეც უფრო მჯერა...
ჩემში ფიდრეტ დაკარგულ ბედს..
მანამდე, ვიდრე
შიშით შეუშვებ
ჩემს ეულ თავს ცივ ხელის
ბალიშს...
ცოცხლობ ტუიალში,
ამ ხიერუეს ვერ განერიდე.
ეწნეთვარ.
ებორავე
ბნელ ეეშოში...

ფარული

მოულოდნელად ინთება კვარი,
მეთხეე ხაოცრად პატარავდები.
ჩკარგავ რადაცას შენში
ირობაშად.
ახე ძვირფასი რომ იყო შენთვის
მთელ განვლილ გზაზე...
საჯილდაოს ჩკარგავ ნატეფ
ქვას —
ქვას, რომლის ბედზეც დაიბადე...
მან გაგიშუქოს გახანელილი გზა.
ქვას ამონატეფრს შენი
ხახელით,
გზაზე რომ შეგხვდა და
მიგიშვილა...
მიდიხარ, როგორც პატარა,
ეიწრო ბილიკზე.
ჯერაც უმანკო.
დალეკილი გულში ოცნება
ლუფენის მთებან გადალმა
დავანებული...
ხიხარულიც კი ჩუმი. ცივი.
დაბლარიულია
და ეზოვარ ჯერაც უმაკმედოდ
ბენჯვეველ ეეკადიდან...
არახანგრძლივი.
მეგობრული ხაუბარი...
ცეცხლმოკალებულ ხაფერფლეში
ფირიფიტის ქარეი...
შემოლაშება დაგეოკებს
მიწოლილ ეუთრეალს.
დაკანეულს. ჩამბარჩალს
გაოფლილ ხტროფში...
ჩნავლულს
ფერფლში...

ქართულ-ებრაულ ურთიერთობათა ასოციაციის პრესცენტრი

ეროვნული ბიბლიოთეკა

იტალია... ახალი ოცნება

Busseto applaude il Teatro nazionale di Tbilisi

L'«Otello» del Caucaso rende gli onori a Verdi

BUSSETO — La banda diretta dal Giovanni indipendente sventurata per una settimana, accanto a quella italiana, sul Municipio di Busseto; è infatti oggi la terza terra di Verdi il Teatro nazionale di Tbilisi, che ha debuttato l'altra sera con vivo successo sulla piazza della città. A Tbilisi c'era una grande tradizione lirica: vi sono nati cantanti famosi e di ottima scuola: da quando nel 1883 fu scoperta l'opera italiana, con la prima di «Lucia», è cresciuto un amore vivissimo per Verdi. Nei primi anni di vita del teatro venivano eseguiti ben quindici titoli dei maestro di Roncole

L'«Otello» che viene

ნასაკუთრებული რედიალეთიდან (ვაზეთი „ალ რეხტა დელ ალალინი").

„ბუსეტტო" — „ოტელოს" პრემიერის ხარზადინი დღეს აღმოვნილი მიდის... „ოტელო" მინდობილი აქვს თბილისის ეროვნულ თეატრს... ბოლო რეპეტიციებზე, რომელიც თბილისში ბუსეტის დელეგაციის თანდასწრებით ჩატარდა, ბრწყინვალედ ჩაიარა... თბილისში ბუსეტის ოპერის ორკესტრი, ხოლისტები და ბუნდი ერი დღე ახალიან ორგანიზმს წარმოადგენს დიდი გამოცდილებით, ალალრეთია და შუანიშვნავი ალალეური დაქვეთია;" („ვაზეთა დი პარმა").

„5 ივლისს წარმოდგენილი იქნება „ალბალიდ დ ეიერი" — ეროვნული ტრადიციებსა და ესთეტიკის მატარებელი ოპერა. თეატრთან ეს შუბედნა დიდად ალანიშნავაკი, რადგან ეს კოლექტივი პირველად წარმოადგენს თავის ხუთეტრფულ სპექტაკლს ბოლო ხანგრძლივი ტაში ალმობა, რომელიც უკარ-ველეს ყოველთა, დინიკოოსა და ხორანის ეკუთვნოდა".

ვინჩენეო რაფიელ ხეგრეტი „ვაზეტა დი პარმაში" წერდა — „ბუსეტომ მოუსმინა შუანიშვნავ ფეზნიშნს. ჩვენი აზრით, თბილისის თეატრის სპექტაკლი მაღალი პროფესიონალიზმით გამოირჩევა. მსოფლიო მუსიკის ამ ეროვნული ქმნილების მისეული შესრულება დიდ სიამოვნებას ანიჭებს მაყურებელს. შოამპეგიკეა, ოტელოსი, რომელსაც ეანსენ კახაძის ბარიტონი ეკუთვნოდა. ეს ბატონი ალალ ძალიან ძალიან ალალ ალალ ალალ

იტალია... ახლანდელი ოცნება

(დასასრული)

ჯერ კიდევ მაშინ დავიწყეთ, როცა იგი ფესტივალის პროგრამაში ჩართეს: მოგვესწრებინა, რომ ვერდის ფესტივალის არსებობის მანძილზე არ ყოფილა არც ერთი შემთხვევა, რომ პროგრამაში არაკერძოდაფული მუსიკა შეეტანოთ.

ტრადიციულად ვერდის ფესტივალზე მხოლოდ ვერდის მუსიკა ეფერა. ამ შემთხვევაში კი ეს ისტორიული ტრადიცია სწორედ ჩვენმა „აბესალომ და ეთერმა“ დარღვია და, რაოდენ სახალხოურია, რომ ვერდის სამშობლოში, ვერდის ფესტივალზე, ვერდის გენიალური მუსიკის გვერდით „აბესალომ და ეთერმა“ ახალი ღიღი რეზონანსი გამოიწვია. მართალია, დამტკიცებებიც გვქონდა, სცენა პატარა იყო და ჯარიოული ციცაები ისე ვერ გაიშალა, როგორც ჩადაკრებული გვქონდა, მაგრამ ამას ხელი არ შეუშლია სპექტაკლის წარმატებისათვის.

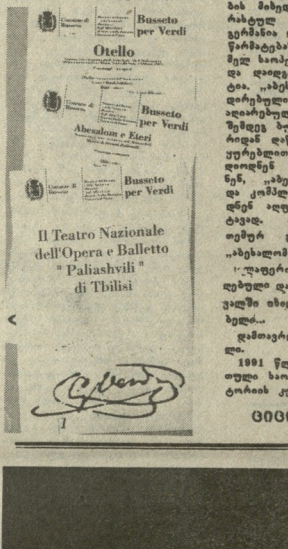

მაშდა „ბაზგანმთ ალეზანშო ოფეტ გუგუშვილს ბარეკონავლილ ნამერი ახესალომის პარტი. ამ დღეს ბატონ თეფრი მარილაც გაუფერფრებელი იყო. ორკესტრმა და გუნდმა კი ისეთ მაღალ დონეზე წარმოადგინა თავისი სამეცნიერებელი ხელოვნება, რომ მათი შემოქმედებითი „ეპირობა“ ჩვენთვისაც სიდამაკვი იყო“.

ზუბაბ ლეონიძე: „ვფიცი, რომ ჩვენს ხალოგადოებას განსაკუთრებით „აბესალომ და ეთერის“ ბედი აინტერესებს ბუსეტის ფესტივალზე. მე ვიტყოდი, რომ „აბესალომმა“ ბაერთ ალიარება მოიპოვა. ეკვიც არ მეარებოდა, რომ ვერმანიაში, ფუსბურგის ფესტივალზე „აბესალომმა“ ოქროს ფურარიც მოიპოვა ვერ. ამაზე მსმენელზე, ოვაციგანმეორებული იტალიაშიც, მაგრამ შედეგმ მაინც მოლოდინს გადააჭარბა. ამ ოპერამ ისეთი ღიდი ალიარება მოიპოვა ეოკალური ხელოვნების განვითარების მიხედვით ორ ისეთ კონტრასტულ ქვეყანაში, როგორიც გერმანია და იტალიაა, რომ მის წარმატებაზე, მსოფლიოს რომელ საოპერო სცენაზეც არ უნდა დადგას, დარაბაკიც ზედეტია. „აბესალომი“ უკვე აპალდარებული, მოწონებული და ალიარებული ოპერაა. სპექტაკლის შემდეგ ბუსეტოში, ქალაქის მერიდან დაწყებული რიგითი მაყურებლით დამთავრებული, მოდიოდნენ ჩვენთან, გვალიკაცვდნენ, „აბესალომს“ გვაქებდნენ და კომპლიმენტებს არ იშურებდნენ ალფროიანების გამოსახატავად. აქვე დავძენდი, რომ ოფერ გუგუშვილი სუეცხოო „აბესალომი“ იყო, თუმცა ეს ''ლაფერი ვიდეოფირზეა გადაღებული და ალბათ უახლოეს მომავალში ინახავს ჩვენი მაუურებელმა...

დამთავრდა ბუსეტოს ფესტივალი.

1991 წლის 2-6 ივლისიდ ქართული საოპერო ხელოვნების ისტორიის კუთვნილებად იქცა.

ციციანო ჯერვალიძე

დარეჯანის სასახლე ვ. დემეტრაშვილის ფოტო.

ზაფხულია, ცხელა, ცხელა...

ზურაბ ბენციონის ფოტოებიდან

·საბჭოთა ქვეყნის ოლიმპიადა·

„საბჭოთა ქვეყნის პოლიტიკური ანეგდოტის სარკეში“ — ასე ჰქვია ისრაელში ექვსენ სამგზის გამოცემულ დიდ წიგნს, რომელიც შეიკრა დონა შტერმანმა და სერგეი ტიტენმა.

არა გვგონია საკმარო იყოს საუბარი იმაზე, თუ რა ადგილი უჭირავს ანეგდოტს ჩვენს სიმბინჯეებთან და გრიმასებთან საერეკოვრებში. იქნებ, საკმარისი იყოს გახსენება ნატალია გორბანევსკაიას დიდებული წინადადება სტრიქონებისა: „მე კი საიდან ვარ: ანეგდოტიდან ვარ, შენ კი საიდან ხარ? ანეგდოტიდანა ხარ. ყველანი საიდან ვართ? ყველანი იქიდანა ვართ, ანეგდოტიდან, ანეგდოტიდან“.

დღეს ვეტეკვათ ამ ანეგდოტების ნაწილს.

●

— შესაძლებელია თუ არა პარიზი კომუნისტური შრომის ქალაქი გახდეს?

— შესაძლებელია, მაგრამ ცოდვაა.

●

სამოთხეში პარტორგანიზაციის მდივანი უნდა გადაიარჩინონ.

წამოაყენეს ერთი გრძელთმიანი. ს და ეკითხეს ანკეტადატარა: ეგა თეორიაში მაგარია. ის თავის თავს აციდებას აძლევს:

— მომდანარე მომენტისთვის არ გამოვდგები.

— რატომ?

— ჯერ ერთი, თითქმის ხულ საზღვარგარეთ ვცხოვრობდი, მეორეც, თავადაზნაურული წარმოშობის მეუღლე მყავს, მესაკეც. ებრაელი გახლავარ.

უკანა რიგებიდან: „გვარი და სახელი გვითხარით“

ეკითხესა: „ბარეხი ვარ, კარლ ბარეხი“ (1987 წ.)

●

კოლმეურნეებმა წინაზე გამოდის ბრიგადირი:

...ჩვენ ცალი ფეხი მყარად გვიდგას სოციალიზმზე, მეორეთი კი კომუნიზმში შეკაბიჯეთ!

ხმა:

— და დიდხანს ვიდგებით ასე ფეხებგაჩაჩხლეტილად? (1987 წ.)

●

ბრეჟნევს ხვდება მამა-შვილი.

— რა ლამაზი ველოსიპედი გაკვს!

— ახლა ჩვენ ყველაფერი ლამაზი გვაქვს: მანქანაც, ბინაც, ავარიაც.

— ძალიან კარგი, ეს მე მიეცი მამაშენს მანქანაც, ბინაც და ავარიაც.

მამა, მამა! ძია მოიშე ჩამოსულა ამერიკიდან! (1980 წ.)

●

საკადესის ცნობა: „დღეს, 9.00-ზე, ძმაძე და ბანგრძლივი ავადმყოფობის შემდეგ სკკ ცკ გენერალური მდივანი, უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე კონსტანტინ უსტინოვის ჩერნენკო განსმაუსდელად შეუდგა თავისი მოვალეობების შესრულებას“ (1985 წ.)

●

— რა არის დემოკრატიული ცენტრალიზმი?

— ეს ის ვითარებაა, როცა ცალ-ცალკე ყველა წინააღმდეგია, მაგრამ ყველა ერთად — მომხრეა. (1987 წ.).

●

— საბჭოთა კავშირში ყველაზე უცალელი რა?

— დროებითი სიძნელეები (1980 წ.)

●

იურისტი, ქირურგი, მშენებელი და პოლიტმუშაკი შეკამათდნენ, თუ ვინა პროფესიაა უფრო ძველი.

იურისტი:

— როცა ღმერთმა ადამსა და ევას სამოთხიდან განდევნა მიუსაჯა, ეს იურიდიული აქტი იყო.

ქირურგი:

— როცა ღმერთმა ევა შექმნა ადამის ნეკნიდან, ეს სხვა არაფერი. იყო, თუ არა ქირურგიული ჩარევა. და ეს უფრო ადრე იყო.

მშენებელი: მომიტევეთ, მაგრამ მანამდე ღმერთმა სამყარო ააშენა. იქამდე კი ქაოსი იყო!

პარტმუშაკი: — მაგრამ ქაოსი ვინ შექმნა? განა ის ჩვენ არ შეკქმენი? (1960 წ.)

●

სომხური რადიო — შეიძლება თუ არა პატიოსანი და ზნეობრივი ადამიანის ყიდვა?

— ყიდვა არ შეიძლება. გაყიდვა — კი.

●

სომხური რადიო — ვისგან შედგება სხრკ უმაღლესი საბჭო?

— ადამიანებისაგან, რომლებსაც არაფერი შეუძლიათ, მაგრამ ყოველისშემძლენი არიან.

●

სომხური რადიო — რომელია მსოფლიოში ყველაზე ფეშენებელური სახელი ღრმად მოხუცებულთათვის.

— კრემლი (1979 წ.)

●

საბჭოთა სისტემის ექვსი პარადოქსი:

— უმუშეურობა არაა, მაგრამ არავინ მუშაობს.

— არავინ მუშაობს, მაგრამ შრომის ნაყოფიერება იზრდება.

— შრომის ნაყოფიერება იზრდება, მაგრამ მაღაზიები ცარიელია.

— მაღაზიები ცარიელია, მაგრამ ოჯახებში რაღაც მაინცაა.

— ოჯახებში რაღაც მაინცაა, მაგრამ ყველა უმაყოფილია.

— ყველა უმაყოფილია, მაგრამ ყველა ერთსულოვნად მხარს უჭერს. (1980 წ.)

მთავარი რედაქტორი ალეკო სიხარულიძე

სარედაქციო კოლეგია: თამაზ ბიბილური (მთავარი რედაქტორის მოადგილე), ლაშა თაბუკაშვილი, ჯუმბერ თეთვერიძე, ანა კალანდაძე, დათო მაღრაძე (მთავარი რედაქტორის მოადგილე), ნოდარ ნათაძე, ბუბუა შანგუნიძე, ოთარ ჩხეიძე, თამაზ ჩხენკელი, ხარბილ ცაიშვილი, ბეჟი ქნელაძე, თამაზ ფიფიფიანაძე, თამაზ ჭილაძე, ელიზბარ ჯაველიძე.

პასუხისმგებელი მდივანი ბეჟი ჯოხაძე

რედაქციის მისამართი: 380005, თბილისი, ბუხაროვანის ქუჩა №3

ტელეფონები:

მთ. რედაქტორის მოადგილე — 99-54-04.
მთ. რედაქტორის მოადგილის — 99-91-59
პასუხისმგებელი მდივნის — 99-07-10
განყოფილებების — 99-73-58; 99-71-68; 99-95-55. 95-56-68.
რედაქციაში შემოსული ხელნაწერი ან ფოტო იღებინებელის მანქანაზე ნასუფელ 14 კვირას.
ხელნაწერი ავტორებს არ უბრუნდებოდა.

ლიტერატურული საქართველო

„LITERATURULI SAKARTVELO“
THE NEWSPAPER OF WRITERS OF THE REPUBLIC OF GEORGIA
«ЛИТЕРАТУРУЛИ САКАРТВЕЛО»
ВЫШЕЛ ПАРАЛЛЕЛЬНО

ИНДЕКСЫ 98436 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17. სიბეჭდად ფურცლავნილია ბეჭდვითი ფურცლების „ასოთამბეჭდავი“ ტექნიკა, ფასი ხელშეკრულებით. 8. კოტეტის ქ. 14.